

**İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN MÜDÜRLERİN
TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ DÜZEYLERİNE İLİŞKİN OKUL MÜDÜRÜ
VE ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

Gökhan ÖLÇEK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Bölümü

DANIŞMAN: Yrd. Doç. Dr. KEMAL KARAMAN

**Uşak
Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Haziran, 2014**

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV
YAPAN MÜDÜRLERİN TEKNOLOJİ
LİDERLİĞİ DÜZEYLERİNE İLİŞKİN
OKUL MÜDÜRÜ VE ÖĞRETMENLERİNİN
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Gökhan ÖLÇEK

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Yrd.Doc.Dr. Kemal KARAMAN

Uşak

Haziran 2014

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN MÜDÜRLERİN
TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ DÜZEYLERİNE İLİŞKİN OKUL MÜDÜRÜ
VE ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Gökhan ÖLÇEK

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Haziran 2014

DANIŞMAN: Yrd. Doç. Dr. Kemal KARAMAN

Bu araştırmanın amacı, Uşak ilinde ilköğretim okullarında görev yapan okul müdürü ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda ilköğretim okul müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerini belirlemektir.

Araştırmanın problemi, ilköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliklerinin, ilköğretim okul müdürleri ve öğretmenlerinin görüşlerine göre hangi düzeyde olduğudur.

Bu çalışmada nicel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Nicel yöntem açısından Sincar (2009) tarafından geliştirilen “İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerini Ölçeği” kullanılmıştır.

Bu araştırmanın evrenini 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Uşak ilindeki kamu ilköğretim okullarında çalışan okul müdürleri ve aynı okullarda çalışan öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğünü belirlemede farklı büyüklükteki evrenler için kuramsal örneklem büyüklükleri çizelgesinden faydalanılmıştır. Çizelgede minimum örneklem büyüklüğü 375 kişi olarak

belirtilmiştir. Araştırma kapsamında öğretmen sayısı 431, okul müdürü sayısı 119 olmak üzere toplam 550 örneklem sayısına ulaşılmıştır.

Bu araştırmada, öğretmen ve ilköğretim müdürleri için kullanılan ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Ölçeğin birinci bölümünde katılımcıların kişisel bilgileri (cinsiyet, görev, branş, kıdem, öğrenim durumu, çalıştığı okul türü, hizmet yılı) yer almaktadır. Ölçeğin ikinci bölümünde ilköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerini belirlemeye yönelik, okul müdürü ve öğretmenlerinin görüşlerinin sorulduğu 29 maddelik ölçek bulunmaktadır.

Araştırmada ilköğretim okulu müdürleri kendilerinin teknoloji liderliği düzeylerinin öğretmen görüşlerine nazaran daha yüksek olduğunu inandıklarını beyan etmektedirler. Ayrıca okul müdürleri ve öğretmenler, “Okulun tüm üyeleriyle okul içi iletişimi sağlamada internet hizmetlerinden faydalanır” ve “Velilerle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanır” maddelerinde aralarında bir fark olmamıştır. Bu uygulamaların müdürler tarafından daha çok benimsenip uygulanabileceği konusunda öğretmen ve müdürler ortak düşüncededir.

Okul müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerinin istenilen düzeye gelmesi için bilişim teknolojileri konularında kişisel gelişimlerini sağlayabilecekleri, uygulamada yaşanmış örneklerin paylaşılacağı, tüm üyelerinin birbirleriyle iletişim kurabileceği, bilgi ve tecrübelerini paylaşabileceği web ortamı oluşturulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Eğitimde Teknoloji Liderliği

ABSTRACT

EXAMINING THE VIEWS GIVEN BY THE PRINCIPALS AND TEACHERS ABOUT THE TECHNOLOGICAL LEADERSHIP LEVEL OF THE PRINCIPALS WORKING AT ELEMENTARY SCHOOLS

Gökhan ÖLÇEK

Department of Educational Sciences

Social Sciences Institutes Usak University, June 2014

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Kemal KARAMAN

In this study, we aim at examining the technological leadership of the school principals in the light of the views given by the primary school and branch teachers working at elementary schools.

The question of this search aims at finding out the technological leadership level of the principals according to the views given by the primary school principals and teachers.

In this study, quantitative research methods have been used. In terms of quantitative method, 'The scale of technological leadership roles of the principals working at Elementary Schools' developed by Sincar in 2009, has been used.

The population of this study consists of the school principals working at the state schools in the education year 2010-2011 and the teachers working at those schools, too.

In order to determine the size of the sample, it is benefitted from the theoretical sample size table for different sized population. In the table, minimum size of the sample is decided to consist of 375 people. Totally 550 people for sample, 119 of whom are school principal and the other 431 are the teachers.

In this study, the questionnaire performed to the teachers and principals consists of two parts. In the first part at the questionnaire, the personal information (gender, branch, seniority, type of school, educational background) is present. In the second part of the questionnaire, a scale with 29 points in order to get the views of the teachers and principals about the technological leadership level.

In the search, elementary school principals declare that their own technological leadership level is higher as compared with the views of the teachers. Moreover, there is no difference between the teachers and the principals about the article in the survey that says “He gets help from the internet to communicate with the all enrollees of school“ and “He gets help from the internet to communicate and collaborate with the parents” and all participants generally think that the principals are incapable on those issues.

Technological leadership level is not up to the mark because of the policy that the national education ministry follows and because the principals are not given an opportunity to improve themselves about technological leadership.

To provide the principals with a high qualified leadership, it is quite important to constitute an atmosphere in which they can improve their personal ability in informatics technology, see the share of the real life experiences and all the enrollees can communicate with each other very easily.

Keys Words: Educational administration, technological leadership in education

UŞAK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı 094001009 No'lu öğrencisi Gökhan ÖLÇEK'in "İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN MÜDÜRLERİN TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ DÜZEYLERİNE İLİŞKİN OKUL MÜDÜRÜ VE ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ" adlı tezi 27 /06 /2014 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, Yüksek Lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

İmza

Üye : Doc. Dr. Aycan ÇİÇEK SAĞLAM
Üye(Tez Danışmanı) : Yrd. Doc. Dr. Kemal KARAMAN
Üye : Yrd. Doc. Dr. Hakan GÜLVEREN
Üye :
Üye :

.....

.....

Prof. Dr. Cemil ERTUGRUL
Enstitü Müdürü

Not: Tutanak (imzaları haricinde) **bilgisayarda** doldurulmalıdır.

ÖNSÖZ

Toplumun kaynağını oluşturan insan toplumun ayakta durmasını saplayan varlıktır. Toplumları oluşturan bireyler ne kadar vasıflı olurlarsa, toplumların yaşam süreleri de o kadar çok olur. Bireylerin vasıflı ve kaliteli bireyler olabilmesi çağın standartlarını uygun eğitim ihtiyaçlarının karşılanması ile olur. Eğitim süreci, sürekli yenilenerek çağın gereksinimlerini karşılamak zorundadır. Toplumlar arsasında üst sıralarda yer almada eğitim çok önemli bir unsurdur. Günümüzde eğitim sistemleri içinde yer alan teknoloji, eğitimin kalitesini artırmada önemli bir yer tutmaktadır. Günümüz eğitim sistemleri içinde teknolojiyi en iyi şekilde kullanan sistemler ön plana çıkmaktadır.

Nitelikli ve etkili eğitim vermek isteyen kurumlara liderlik etmek isteyen okul müdürleri başarılı olabilmek için zamanımızın olmazlarından olan teknoloji liderliği boyutunda başarı göstermek zorundadırlar. Bu araştırmamızda ilköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerini gösteren bir çalışma yaptım. Araştırma sonucu ilköğretim okul müdürlerinin teknoloji liderliği konusunda zayıf ve güçlü yanları belirlenerek ve öneriler verildi. Çalışmam okul müdürlerine yön gösterici bir kaynak olarak önem arz etmektedir.

Önsözün bundan sonraki kısmında çalışmamı destekleyenlere yer ayrılmıştır.

Hayatımın her döneminde yanımda olan maddi-manevi hiçbir desteğini esirgemeyen ve bu tür çalışmalarda beni yüreklendirip emek veren sevgili anneme, babama, eşim ve çocuklarıma teşekkür ederim.

Tez ile ilgili her türlü resmi iletişim durumunda desteğini esirgemeyen Ertan ERTUĞRUL'a ve geliştirdiği araştırma ölçeğinden yararlanmamıza izin veren Dr. Mehmet SİNCAR'a teşekkür ederim.

Ayrıca tezin düzenlenmesinde bana yorumlarıyla katkıda bulunan değerli meslektaşım Buğra İNAL'a şükranlarımı sunarım.

Gökhan ÖLÇEK

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Gökhan ÖLÇEK
Doğum Yeri ve Tarihi : UŞAK / 30.12.1976
Lisans Öğretimi : Kocaeli Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi
Elektrik Eğitimi, 1999.
Yüksek Lisans Öğretimi : Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri
Enstitüsü
Elektrik Eğitimi Anabilim Dalı, 2006.
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri : TEM-SEN Uluslararası Katılımlı Ulusal
Eğitim Denetimi Sempozyumunda (22-
23/Haziran 2009) bildiri sunumu.
Akademik Bilişim 2012 (1-3 Şubat 2012) “Fatih
Projesi” paneli katılımı.

İş Denevimi

Çalıştığı Kurumlar : Aydın Bozdoğan Endüstri Meslek Lisesi,
1999.
Uşak Endüstri Meslek ve Teknik Lisesi, 2003.
Ulubey Atatürk METEM, 2004.
Ulubey İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, 2005.
Uşak İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2006.
Ulubey Atatürk METEM, 2014.

Projeler : INTEL Öğretmen Programı
CISCO Networking Academy
Microsoft Yenilikçi Öğretmenler
FATİH Projesi

İletişim

e-posta adresi : golcek@meb.gov.tr

İÇİNDEKİLER

Sayfa

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ.....	iii
ABSTRACT.....	v
JURİ VE ENSTİTÜ ONAYI	vii
ÖNSÖZ	viii
ÖZGEÇMİŞ	ix
İÇİNDEKİLER	x
KISALTMALAR	xiii
TABLOLAR LİSTESİ.....	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ	xv
1.GİRİŞ	16
1.1.Problem Durumu.....	17
1.2.Amaç	20
1.3.Önem	21
1.4.Sınırlılıklar	21
1.5.Tanımlar	22
2.KURAMSAL ÇERÇEVE	23
2.1.Eğitim Yöneticisi ve Yeterlilikleri	23
2.2.Teknoloji Liderliği	27
2.2.1.Yöneticilerin Okullardaki Teknoloji Liderliği	29
2.2.2.Okul Yöneticilerinin Teknolojiye Karşı Tutumları.....	30
2.2.3.Teknoloji Liderliği Modelleri	32

2.2.3.1.Micheal'ın Teknoloji Liderliği Modeli	32
2.2.3.2.Flanagan ve Jacobsen'in Teknoloji Liderliği Modeli	32
2.2.3.3.Anderson ve Dexter'in Teknoloji Liderliği Modeli.....	33
2.2.4.Türkiye'deki Yöneticilerin Teknoloji Liderliği	34
2.2.5.Yöneticilerin Teknoloji Liderliğinde Üstlenmesi Gereken Rol ve Sorumluluklar	37
3.YÖNTEM.....	39
3.1.Araştırma Modeli	39
3.2.Evren ve Örneklem	39
3.3.Veritoplama Aracı ve Veri Analizi.....	40
4.BULGULAR VE YORUMLAR.....	42
4.1.Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	42
4.2.İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeyine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	43
4.3.İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeyine İlişkin Görüşleri Müdürlük Görev Statüsü, Öğrenim Durumu, Branş ve Bilişim Teknolojileri Konusunda Hizmetçi Eğitim Alma Durumuna Göre Anlamlı Bir Fark Var mıdır?	46
4.4.İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeyine İlişkin Görüşleri İdarecilik Kıdemi ve Mesleki Kıdem Durumuna Göre Anlamlı Bir Fark Var mıdır?	47
4.5.İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	48
4.6.İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Cinsiyet ve Branş Bakımından Anlamlı Bir Fark Göstermekte midir?.....	52
4.7.İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Öğrenim Durumu ve Mesleki Kıdeme Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?.....	53
4.8.İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdürlerin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Okul Müdürlerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Var mıdır?	54

5.SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	57
5.1.Sonuçlar	57
5.2.Öneriler	59
6.EKLER	60
EK1: Valilik Oluru Yazısı.....	60
EK2: İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerini Ölçen İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Düzeyini Ölçen.....	61
7.KAYNAKÇA.....	65

KISALTMALAR

NSTE-A	: Amerikan Ulusal Eğitim Teknolojileri Standartları
ISTE	: Uluslararası Eğitim Teknolojileri Topluluğu
HİE	: Hizmet İçi Eğitim
SS	: Standart Sapma
ANOVA	: Varyans Analizi
BİT	: Bilgi ve İletişim Teknolojileri
BT	: Bilişim Teknolojisi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Evren ve Örnekleme Oluşturan Okul, Öğretmen ve Müdür Dağılımı 40
Tablo 2: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımları (n = 551)..... 42
Tablo 3: Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistik Değerleri (n=119) 44
Tablo 4: Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerinin Değişkenlere Göre t-Testi Sonuçları..... 46
Tablo 5: İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin İdarecilik ve Mesleki Kıdem Bakımından Dağılımı..... 47
Tablo 6: İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin İdarecilik ve Mesleki Kıdem Bakımından ANOVA Sonuçları 48
Tablo 7: Öğretmenlere Görüşlerine Göre Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistik Değerleri (n = 430) 49
Tablo 8: İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Cinsiyet ve Branşa Göre Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları..... 52
Tablo 9: İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Öğrenim Durumu ve Mesleki Kıdem Bakımından ANOVA Sonuçları..... 53
Tablo 10: İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeyleri Bağlamında Okul Müdürü ve Öğretmen Görüşlerinin Bağımsız Örneklem T-testi ile Karşılaştırılması 55

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yöneticilerin Bulunduğu Konuma Göre Sahip Olması Gereken Nitelikler 26

Şekil 2: Anderson ve Dexter'm Teknoloji Liderliği Modeli 33

1. GİRİŞ

Günümüzde yaşanan hızlı teknolojik gelişmeler eğitim için hem yeni gereksinimler yaratmakta hem de yeni fırsatlar sunmaktadır. Toplumun bilgi toplumu olması gerçeği, teknolojinin eğitim alanında kullanılması girişimlerini hızlandırmıştır (Gürol, 1996).

Teknoloji, hayatımızı her açıdan değiştirmiştir. Bilginin toplanması, organizasyonu ve dağıtımı o kadar etkili olmaktadır ki, on yıl öncesine göre şimdiki hayatımızda ve iş ortamımızda önemli değişimler gerçekleşmiş ve halen gerçekleşmektedir. İş hayatında başarılı olmak için teknolojinin önemi çok büyüktür (Weber, 2006).

Eğitimin amaçlarından biri de toplumun gereksinimleri doğrultusunda bireyler yetiştirmek olduğuna göre bilgi çağına uygun, bilgi toplumlarının özelliği göz önüne alınarak öğrencileri yetiştirmek gerekmektedir. Öğrencilerin yetiştirilebilmesi için de öncelikle eğitim öğretim camiasının bu sürece hazır olmaları, bilgi ve iletişim teknolojilerinden haberdar ve aynı zamanda kullanmaya yönelik becerilere sahip olması gerekmektedir (Akkoyunlu, 1995).

Son yıllarda ülkemizde ve tüm dünyada bilgi teknolojileri alanında çok önemli gelişmeler ve değişimler yaşanmaktadır. Bilişim teknolojileri, okullar açısından değerlendirildiğinde okul örgüt yapısı, okul yöneticisi ve öğretmenlerin görev tanımlarının yeniden düzenlenmesine neden olmuştur.

Gün geçtikçe, okullarda etkin bir öğrenme-öğretme ortamı sağlamayı ve bu bilgileri uygulamayı kolaylaştıran her türlü araç ve bilişim sistemlerinin yönetim faaliyetlerinde kullanılması, gereklilik olmaktan çıkmış zorunluluk haline gelmiştir. Bilişim sistemlerini, yönetim sürecinde kullanmak, örgüt etkinliğine katkı vermekle beraber, yönetim faaliyetlerinde olumlu değişiklikler getirmesi beklenir (Özcan, 2006). Bilişim teknolojilerinin kullanılmasıyla, yönetim şekli daha kolay ve daha sistemli hale getirilebilir.

Eğitim kurumları, toplumsal değişme ve gelişmeleri hem başlatan hem de yönlendiren kurumlardır. Bu özellikleriyle eğitim kurumları, teknolojik gelişmeleri de izlemek, bu teknolojileri de kullanmak, bunların nasıl kullanıldığını öğrenmek ve öğretmekle yükümlüdür (Akkoyunlu, 1995). Eğitim kurumları, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda, öğrencileri çağın gereksinimlerine uygun olarak yetiştirmeli.

Bilgi ve İletişim teknolojisindeki yenilikler her alanda olduğu gibi, eğitimde de etkili olmaktadır. Eğitim ortamı, bu teknolojilerle hızla değişmektedir. Eğitim araç ve gereçlerinin, teknolojideki bu yeniliklerle birlikte yenilenmesi, günün gereksinimlerine cevap verebilir duruma gelmesi kaçınılmazdır. Böyle bir gelişim ortamı içinde eğitime teknolojik bir nitelik kazandırma gereği de güncel konulardan biri olmuştur. Teknolojik olanaklardan yararlanmayan eğitim örgütleri, günün toplumsal ve bireysel beklenti ve gereksinimlerine yanıt verememektedir. Eğitim alanında kullanılan teknolojinin, ileri düzeyde çağdaş bir teknolojiye dönüştürülmesi en öncelikli konular arasındadır.

Bilgisayar, getirdiği birçok yenilikle birlikte yeni bir çağı başlatmış, kişisel ve sosyal yaşantımızda birçok değişikliklerin öncüsü olmuştur. Bu değişimden okullar da etkilenmiştir. Ancak okullardaki teknoloji, iş dünyası, bilim ve endüstrideki teknoloji kadar etkilenmemiştir. Eğitimdeki süreç ve ürünlere bakıldığında hala istenen değişimin gerçekleşmediği görülmektedir.

Teknolojinin eğitim sürecine entegrasyonu, yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler, BİT koordinatörü, eğitim programları ve okul kültürü gibi birçok dinamiği içinde barındıran karmaşık ve çok boyutlu bir süreçtir. Bu nedenle BİT uygulamalarının, içinde bulunduğu bağlamla birlikte ele alınıp irdelenmesi önemli görünmektedir(Usluel ve Demiraslan, 2005).

1.1. Problem Durumu

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler toplumun her alanında olduğu gibi eğitim sisteminde de hissedilmektedir. Bu gelişmeler eğitim kurumlarının

yapısını da etkilemektedir ve eğitim kurumları bu değişimlere ayak uydurmak zorundadır. Meydana gelen bu yenilikler eğitim kurumlarında görev yapan herkesi özellikle de okul yöneticilerini yakından ilgilendirmektedir.

Okul yöneticileri, bilgisayarların okullara transferi ve etkin kullanımı konusunda sorumludurlar. Okul yöneticileri, teknolojinin alımı, bilgisayar laboratuvarlarının oluşturulması, öğretmenlerin bu konuda eğitimlerinin sağlanması, bilgisayar eğitimi görmüş öğretmenlerin sisteme kazandırılması ve teknolojinin okul yönetiminde kullanılması gibi yükümlülüklerle sahiptirler (Helvacı, 2008). Öğretmenler ise yöneticilerin öncülüğünde kendilerine sunulan teknolojiyi eğitimdeki kalitenin artırılması, kişisel gelişimin sağlanması ve öğrencilerin bilgiye daha hızlı ve etkili şekilde ulaşmalarında yol gösterici rol oynamakla yükümlüdürler.

Yöneticiler aynı zamanda, küreselleşme sürecinde yaşanan değişim ortamında örgütü daha etkili hale getirebilmek için köklü değişimler ve yenilikler yapmak durumundadırlar. Örgütlerde stratejilerin belirlenmesinde, uygulanmasında, değerlendirilmesinde, teknolojinin transfer edilip etkin kullanımının sağlanmasına yönelik örgüt kültürünün oluşturulmasında önemli rol üstlenirler (Altinkurt, 2007). Bu durum teknoloji liderli olarak nitelendirilir.

Uluslararası Eğitim Teknolojisi Derneği (ISTE: International Society For Technology in Education) okul müdürlerinin teknoloji alanındaki yeniliklerin eğitime uyumunun sağlanmasında önemli rolleri olduğunu belirtirken yöneticilerde bulunması gereken teknoloji liderliği rollerini altı ana boyut altında belirlemiştir. Bu boyutlar (Altun, 2009):

- **Liderlik ve Vizyon:** Okulda teknoloji liderlerinin, teknoloji ile ilgili olarak ortak vizyon geliştirmesi, bu vizyonu gerçekleştirmek için kaynakların temin edilmesi, iş birliğinin sağlanması ve gerekli iklimin oluşturulmasıdır.
- **Öğrenme ve Öğretim:** İş birliğini, üst düzey düşünme becerisini, diğer öğrenme merkezli yöntemleri destekleyen öğrenme çevrelerini yaratmayı içermektedir.

- **Verimlilik ve Profesyonel Uygulama:** Teknoloji liderlerinin teknolojiyi kullanarak verimliliği artırma ve iletişimde de teknolojiyi kullanarak, teknolojinin etkin kullanımını konusunda diğerlerine örnek olmasıdır.
- **Destek, Yönetim ve İşlemler:** Okul müdürleri okullarında teknolojinin kullanımını sağlar, Aynı zamanda okuldaki bütün destek sistemleri, yazılım, personel harcamaları, kararların koordine edilmesi ve dağıtılması gibi sistemlerin işleyişinin teknoloji destekli yürütülmesidir.
- **Ölçme Değerlendirme:** Çeşitli izleme tekniklerini içermektedir. Bu izlemelerin teknoloji destekli yöntemlerle yapılmasının vurgulanması, değerlendirme işlemlerinde teknolojinin kullanılmasıdır.
- **Etik, Sosyal ve Yasal Konular:** Eğitim liderleri teknolojiye erişimde ve güvenli kullanımda eşitliği sağlamak zorundadır. Ayrıca teknolojinin kullanılmasıyla ilgili yakınlıkları ve konuları dikkate almalıdır

Yine ISTE tarafından öğretmenlerin teknoloji alanındaki yeniliklere rehberlik yapabilmesi için;

- Teknoloji okuryazarı olma,
- Derslerinde teknolojiden istifade edebilme,
- Öğrencilerini teknoloji kullanmaya yöneltebilme,
- Öğrencilerine bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma becerilerini kazandırmada öğrenme çevresini teknoloji kullanabilecekleri şekilde düzenleyebilme,
- Deneyim paylaşımı için meslektaşları ile internet üzerinden iş birliği yapabilme,
- Teknoloji destekli öğrenme ortamları planlama, tasarlama ve uygulama,
- Öğrencinin öğrenmesini değerlendirmede teknoloji destekli farklı değerlendirme stratejilerini kullanma,
- Mesleki gelişim için teknolojik değişimleri takip etme ve bu konuda kendini geliştirme,
- Teknoloji kullanımını konusunda sosyal, etik, yasal ve insani konularla ilgili ilkeleri sınıfta uygulama olarak belirlemiştir.

BİT'in eğitim ortamlarına aktarılması, her geçen gün önem kazanmaktadır. BİT'in eğitimde başarılı kullanımı, ders programları ve öğrenme ortamlarıyla bütünleştirilmesine bağlı olduğu ifade edilmektedir.

Bunun gerçekleşebilmesi için öğretmenlerin yanı sıra hatta öğretmenlerden önce okul yöneticilerinin hem teknolojik kaynakların kullanımı konusunda hem de bu kaynakların eğitsel etkisi hakkında bilgilendirilmesi gerektiği ifade edilebilir (Koca, 2006).

Araştırmanın problemi; "Uşak ilindeki ilköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliklerinin, ilköğretim okul müdürleri ve öğretmenlerinin görüşlerine göre hangi düzeydedir".

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı, Uşak ilindeki ilköğretim okullarında görev yapan okul müdürü ve öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda ilköğretim okul müdürlerinin teknoloji liderlik düzeylerini belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- a) İlköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- b) İlköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşleri müdürlük görev statüsü, yöneticilik kıdemi, mesleki kıdem, öğrenim durumu, branş ve bilişim teknolojileri hakkında hizmet içi eğitim alıp almama değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- c) İlköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
- d) İlköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri cinsiyet, branş, mesleki kıdem ve öğrenim durumu değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- e) İlköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin; okul müdürlerinin ve öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Önem

Okullarımızın her alanda verimli ve etkili olmaları kaçınılmaz bir olgudur. Verimliliğin ve etkililiğin koşulu ise bilgilere hızlı ve doğru bir şekilde ulaşılabilmesine bağlıdır. Bu da günümüzün teknolojileri olan bilgi teknolojilerinden, başta okul yöneticileri olmak üzere öğretmen ve öğrencilerin yeterince faydalanması ile mümkündür.

Temel eğitim programının yürürlüğe girmesiyle eğitimde kalitenin yükseltilmesi için birçok temel esas belirlenmiştir. Bilgisayar destekli eğitimin başlaması da bu esaslardan biridir. Milli Eğitim Bakanlığı'nca gönderilen BT sınıflarının kullanımına ilişkin talimatların yerine getirilmesinde ve BT sınıflarının amacına uygun sağlıklı bir şekilde kullanılmasında yöneticilerin teknolojik yeterlilik düzeyleri büyük önem taşımaktadır.

Eğitim yönetimi alanında yapılan araştırmalar göstermiştir ki, nerede bir başarılı okul varsa orada başarılı bir okul müdürü vardır. Okul yöneticisi okulun başarıya ulaşmasında birinci derecede sorumlu olan kişidir. Okuldaki öğretimi iyileştirmek için doğrudan sorumluluk sahibidir ve okul başarısı da yine çalışanları motive etmesi, birlikte karar alması ve alınan kararların uygulanması sırasında ortaya çıkacak sorunları çözebilme becerisiyle doğru orantılıdır. Bu nedenle bu çalışmada yöneticilerin teknolojinin eğitime entegrasyonu sürecinden haberdar olma ve uygulama düzeylerinin incelenmesi ve bu konuda işlevsel olabilecek öneriler getirmek önemli görülmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırma sadece Uşak ilinin merkezinde ve ilçelerinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapmakta olan okul yöneticileri ve öğretmenlerle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

BİT: Verinin toplanması, organize edilmesi, saklanması, işlenmesi ve iletimi/paylaşımı için gerekli yazılımları, sistemleri ve insanı kullanan bir sistemler topluluğudur (Yazıcı, 2012).

TEKNOLOJİ LİDERİ: Teknolojinin, örgütte etkili ve verimli kullanılmasında gerekli eş güdülemeyi yapan, örgütü bu konuda etkileyen, yönlendiren ve yöneten kişidir (Hacıhafızoğlu, Karadeniz ve Dalgıç, 2011).

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim Yöneticisi ve Yeterlilikleri

Eğitim yöneticisi; öğretmen, işgören, öğrenci, veli, çevre liderleri, çevredeki yerel yöneticiler, merkez örgütü ve politikacılar gibi farklı eğitim ve kültür düzeyinde bulunan, farklı beklentileri olan öğelerle ilişkiler kurmak, onların çelişkili beklentilerini bağdaştırarak demokratik yönetimi sürdürmek zorundadır(Kaya, 1991).

Binbaşoğlu (1983) “Eğitim Yöneticiliği” adlı çalışmasında; iyi bir okul ve eğitim yöneticiliği ile ilgili araştırmaların, iyi bir okul ve eğitim yöneticisinin iyi bir lider olması gerektiği üzerinde durduklarını belirterek iyi bir eğitim yöneticisinde bulunması gereken nitelikleri sıralamaya çalışmıştır. Bu nitelikler:

- Konumun verdiği güç yerine, geniş bilgi ve yeterli coşkuya sahiptir,
- Yetkilerini bilgece kullanmasını bilir, herkese karşı anlayışlı ve eşit davranır
- Örgütünü ve amaçlarını iyi tanır, çevresindekilerle iyi ilişkiler kurar,
- Sorunların kendisine gelmesini beklemez, sorunları kendisi arar, yüreklidir,
- Üzerine aldığı işleri sorumluluk duygusuyla sonuçlandırır,
- Önerilerini ve programlarını dikkatle planlar, uygular ve uygulatır,
- Bir öneriyi savunabilir ya da bir öneriye yapılacak karşı koymaları dikkatle yanıtlayabilir,
- Yöneticiliğinde demokrasiye inanır ve onu uygular, bütün tartışma ve kararlarında içten, tarafsız ve dürüştür, iş arkadaşlarını da öyle olmaya özendirir,
- Çalıştığı örgütün amaçları, başarıları ve kullandıkları araçlar hakkında doğru bilgi verir,
- Eğitime inanır ve öğrencinin yararlarını her şeyin önünde tutar,
- Tutum ve giyimine özen gösterir, düşünerek konuşur ve görüşlerini inandırıcı bir biçimde düzgün bir dille açıklar,
- Her fırsatta iş arkadaşlarının morallerini yükseltmeye çalışır, onları övmekten çekinmez, iş arkadaşlarının çabalarını düzene koymayı (eşgüdüm sağlamayı) bilir,

- Okulla toplumun işbirliği yapmasını sağlar, okulu topluma, toplumu da okula yaklaştırmaya çalışır, yetki ve görevlerini başkalarına bırakmayı bilir, olayları, adları ve çehreleri anımsayabilir.

Çağdaş okul yöneticisi kapsamlı insan bilgisine ulaşmış, etkili iletişim yeterliliğine sahip, liderlik özellikleri baskın, anadilini doğru ve güzel kullanabilen, felsefe, matematik, uygarlık tarihi eğitimi görmüş, yabancı dil bilen, iletişim teknolojilerine hakim, bilgiyi yöneten, beden ve ruh yönünden sağlıklı, eğitime inanmış yöneticidir. Okul yönetimi mesleğinde başarılı olmak için geleceğin eğitim yöneticilerinin temel yeterliliklerinin iyi belirlenmesi gerekir. Ancak okul yönetiminde başarı, sadece yeterliliğe bağlı değildir. Okul yönetiminde başarılı olmak için yeterliliklere uygun ahlaki inançlar, ölçütler ve eğilimler setinin belirlenmesi gerekir. İnançlar dikkate alınmadığı zaman, kişinin yeterlikleri yanlış kullanılabilir. Oysaki okul yöneticisi en iyi liderlik biçimini uygulamak zorundadır. Bununla birlikte her okul yöneticisi okuldaki eğitimi geliştirmek için yüksek etiksel ölçütlere bağlı kalmalıdır (Çelik, 2000).

Okul yöneticilerinde yeterlik; bir davranışı gerçekleştirmek için gereken bilgi ve beceriye sahip olmaktır. Okul yöneticisi yeni teknolojik gelişmeleri okula kazandıracak ve sonra da hem öğrencilerin hem de personelin rahatlıkla yararlanabilmesi için gerekli tedbirleri alabilecek yeterliğe sahip olmalıdır. Okul yöneticisi eğitim kalitesini yükseltmek için bu konuda gerekli araştırmaları yapabilecek, bunun için kendisini sürekli olarak geliştirecek ve dolayısıyla da personelin geliştirecek yeterliğe sahip olmalıdır. Yöneticilerin sahip olması gereken yeterlikler; teknik yeterlikler, insancıl yeterlikler ve kavramsal yeterlikler olarak üç gruba ayrılır (Töremen ve Kolay, 2003);

1. Teknik yeterlikler: Teknik yeterlik, öğretim yöntem ve teknikleri, süreçleri ve işlemleri konusunda uzmanlığı gerektirir. Kişinin çalışma alanına göre, somut olarak yapabileceği, uzmanlık bilgisine bağlı bilgi ve beceridir. Yöneticinin muhasebe, inşaat, finansman gibi alanlardaki yeterlikleri teknik yeterliklerdir. Yöneticinin örgütün yapısı, politikalar ve programlar üzerindeki etkisi de teknik

yeterlilikler içinde sayılabilir. Teknik yeterlikler, yöntemleri, süreçleri, prosedürleri ve teknikleri olan belirli bir alanda yeterlik anlamı verir.

Teknik yeterlikler göreve ilişkin etkinlik alanlarındaki teknik bilgi ve becerilerdir. Görev gereklerini yerine getirebilmek için kullanılacak yöntemler, teknikler, süreçler ve işlemlerle ilgili teknik bilgi ve yeterliklerin tümü o görevin teknik etkinliklerini oluşturur. Bir teknik yeterliliğin sağlanması çoğu kez başka yeterliklerin kazanılmış olmasına bağlıdır. Aynı şekilde bir ilişki teknik yeterliliklerle, insancıl ve karar yeterlilikleri arasında da görülebilir. Kendinden beklenenleri ve eleştiri yapmayı bilme, bireyin ve durumun özelliklerine göre iletişim kurma, yakınmaları yönetebilme, durumu çok yönlü olarak görebilme, sorunu olabildiğince çabuk ele alma iletişime ilişkin teknik yeterliliklerdir. Teknik yeterlilik alanında yönetici sorumluluğu dört kategoride toplanmaktadır. Bunlar;

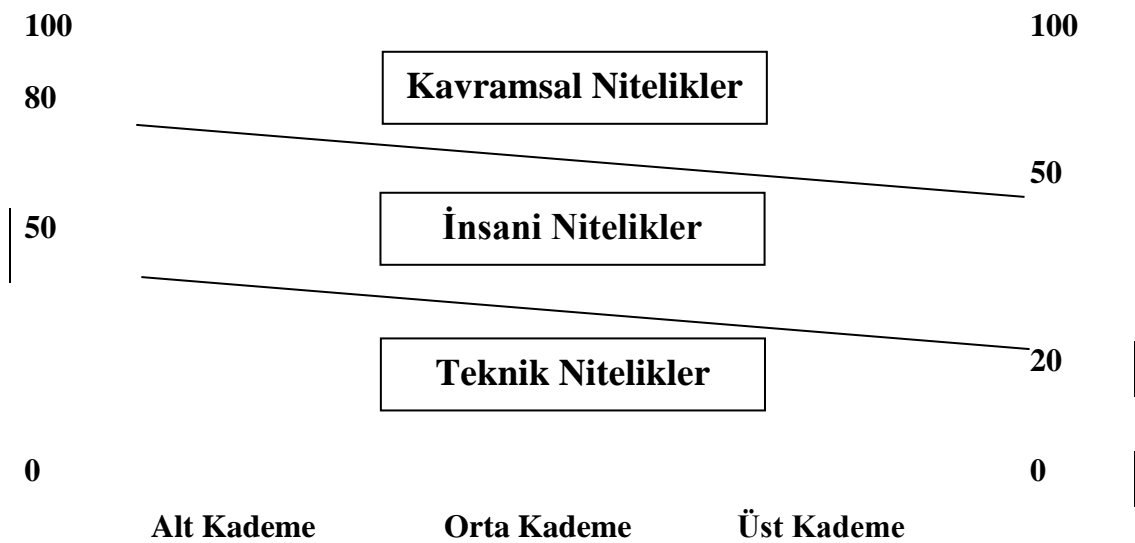
- a. Yöneticinin, okul maliyesinin kuram ve ilkelerinde uzman olması beklenir.
- b. Okulun iç maliyesi ve işletme yönetimi: Bütçeleme, muhasebe, satın alma, sigorta, maaş ve ücret bordrosu ve genel işletme giderleri gibi konular,
- c. Okul binalarının bakımı ve hizmete hazır tutulması,
- d. Okul binalarının planlanması.

Yönetici atama ile geldiğinden, başlangıçta ancak statü lideridir. Diğer bir anlamı ile baştır, üsttür. Bu statünün verdiği formal yetkinin, sosyal ve teknik yetkilerle desteklenmesi gerekir. Sosyal yetki yöneticinin etrafındaki gruptan yani okulun iç ve dış öğelerinden gelecektir. Teknik yetkiyi ise yöneticinin yönetim bilgisi ve yeterlikleri sağlayacaktır. Bu yetkiler sayesinde yönetici, gerçek bir lider rolüne girebilecek etrafındaki öğeleri, okulun amaçlarına ulaşmasını sağlayacak yönde eyleme geçirebilecektir.

2. İnsancıl Yeterlikler: İnsancıl yeterlikler, birey ve grupları anlama ve güdüleme yeterlikleri olarak da kabul edilebilir. Etkili çalışma ve ortak çaba oluşturabilme, başkaları hakkındaki varsayım, inanç ve tutumları, bunların kullanılış yöntem ve sınırlarını görebilme, bireysel farklılıkları gözetme insan ilişkilerine yönelik özellikler olarak görülmelidir. İnsancıl yeterlik, yöneticinin gerek bire bir, gerek grup olarak insanlarla çalışabilme yeteneğidir. Bu yeterlik kişinin kendisi hakkındaki anlayışı ile ve başkalarına ilişkin düşünceleriyle yakından ilgilidir. Bu

yeterlik yöneticinin iş görenleri güdüleme, tutum geliştirme, grup dinamiği, insan gereksinimleri, moral ve insan kaynağını geliştirme hakkında bilgi sahibi olmasını gerektirir. İlgilenme, güven, yetki verme, uzlaşma, ideallere ulaşma ve insan potansiyelini anlama yeterlikleri insancıl yeterlikler arasında sayılabilir. İnsancıl yeterlikler yöneticiye, grubun bir üyesi olarak etkili biçimde çalışma ve bu yolla lidere bulunduğu grup içinde iş birliği kurabilme yeteneği sağlamaktadır.

3. Kavramsal Yeterlikler: Okul yöneticisinin okulu bulunduğu toplum içinde, eğitim sistemi içerisinde ve evrensel ölçüler içerisinde görebilme; okulu bütünleyen tüm parçaları karşılıklı etkileşim içerisinde görebilme, eğitim alanındaki kuramsal gelişmeleri izleyebilme, kavrayabilme ve karşılaştığı örgün eğitim durumlarını bu kuramsal ve kavramsal bakış açısı ile değerlendirebilme yeteneğidir. Bu yetenek başta yönetim kuramı, örgüt, insan davranışı ve eğitim felsefesi olmak üzere eğitim alanına kuramsal bakış yeteneği kazandıracak bilim dallarının bilgi birikimine sahip olmayı gerektirir. Kavramsal yeterlik, okul yöneticisinin okulu bulunduğu toplum içinde, eğitim sistemi içinde ve evrensel ölçüler içinde görebilme, okulu bütünleyen tüm parçaları karşılıklı etkileşim içinde görebilme, eğitim alanındaki kuramsal gelişmeleri izleyebilme, kavrayabilme ve karşılaştığı özgün eğitim durumlarını bu kuramsal ve kavramsal bakış açısı ile değerlendirebilme yeteneğidir. Kavramsal yeterlikler örgütü bir bütün olarak görebilmek, duyabilmek yeteneğidir.

Şekil 1: Yöneticilerin Kariyer Durumuna Göre Sahip Olması Gereken Nitelikler

Yöneticilerin alt kademelerde, teknik niteliklerinin çok iyi olması gerekirken, yöneticilerin konumları üst kademelere çıktıkça kavramsal niteliklerinin çok olması beklenir.

2.2. Teknoloji Liderliği

Günümüzde tüm dünyada, temelinde bilgisayar ve iletişim teknolojisindeki gelişmelerin yer aldığı ve mal üretiminden hizmet üretimine, iletişimden savunmaya, eğitimden sağlığa kadar hayatımızın her noktasını etkileyen tarihsel ve toplumsal açıdan çok önemli bir dönüşüm yaşanmaktadır.

Eğitimin amaçlarından birisi, bireyleri toplumun ihtiyaçları doğrultusunda yetiştirmektir. 21.Yüzyıla insan ve bilgi gibi iki önemli olguyla birlikte girilmiştir. Bu aşamada eğitim sisteminin var oluş nedeni, topluma bilgiyi yaratmada gerekli araçları sunarak insanların bilgiye ulaşmalarında yardımcı olmaktır (Varol, 2011).

Eğitim sisteminin başında yer alan yöneticiler, değişen toplumsal gereksinimler doğrultusunda bireyler yetiştirmede önemli rol ve sorumluluklara sahiptirler. Okul yöneticileri daha çok öğrenciye, daha az zamanda, daha fazla bilgi öğrenme ortamı sağlamak zorunda kalmaktadırlar. Bu nedenle, öğretimde verimliliği ve etkililiği sağlayacak yeni öğretim yöntem ve tekniklerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Okul yöneticilerinin gereksinim duydukları bilgiye ulaşma ve bu bilgileri kullanma yeteneklerini geliştirmeleri konusunda bilinçli bir şekilde yapılacak olan teknoloji eğitimleri duyarlı seçimler yapmalarına yardımcı olacaktır.

Ayrıca yöneticilerin becerilerinin yanı sıra, sistemdeki konuların daha kalıcı ve daha kolay öğrenilmesini sağlamak için yeni araç ve gereçlerin, yöntemlerin sürekli olarak araştırılıp geliştirilmesi gerekmektedir.

Geçmiş yıllarda okullarımızın büyük çoğunluğunda tv, tepegöz, teyp, projeksiyon makinesi ve bilgisayar gibi araçlar bulunmakla birlikte bunların pek çoğunda bu araçlar ya çok az kullanılmakta ya da kutusundan bile çıkartılmadan bekletilmiştir. Özellikle bilgisayarların kullanılmamasının sebebi çok çeşitli olmakla

birlikte, okul müdürünün bilgisayar kullanma becerisinin olmaması, “belki bozulur” endişesiyle yardımcılarının bile kullanmasına izin vermemesi ve hatta diğer personelin kullanmasını kıskanması olabilir.

Günümüzde okul müdürlerinin çoğu bilgisayar kullanma becerisine sahiptir ve okuldaki teknoloji kullanımını destekleyen ve kullanım için çalışanlarına fırsatlar sunan bir tutum sergilemektedir. Buna rağmen okullarda, bilgi ve iletişim teknolojilerinin eksik ve amacına uygun kullanılmamasının altında yatan nedenler; okullarımızda, bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitime entegrasyonu sürecinde okul yöneticilerinin meydana gelen sorunlar ve uygulama engellerine yeteri kadar müdahale edemeyişleri olabilir.

Toplumdaki sosyal, politik ve ekonomik gelişmelerden etkilenen eğitim kurumu ve yöneticisinin bu değişmelere aynı hızla uyum göstermesi gerekmektedir. Yönetimin sadece geçmişe ve deneyim sonuçlarına dayandığı devrin çok gerilerde kaldığı kabul edilmelidir. Bu nedenle yeni ve ortak sorunların bilimsel bir yaklaşımla ele alınması zorunludur (Doğan, 1997).

Okulun etkililiği ile okul yöneticilerinin yeterlikleri, problem çözme yetenekleri, yenilikleri takip edebilme alışkanlıkları arasında pozitif yüksek korelasyon vardır. Okullarımız yeniliklerin en erken uygulamaya konulduğu kurumlardır. Bunun içindir ki, eğitim kurumlarında meydana gelen yeni bir uygulamadan özellikle okul yöneticileri bilgilendirilmelidir. Bu yeniliklerden birisi de hiç kuşkusuz genelde eğitim teknolojileri özelde de bilgisayardır (Çelikten, 2002).

Bilgi ve İletişim teknolojilerinin eğitim kurumlarına entegrasyonunda, okul yöneticileri entegrasyon sürecini en iyi bilen ve bu alanda meydana gelen son gelişmeleri en yakından takip eden kişiler olmalıdır. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin eğitime entegrasyonu sürecinde okuldaki öğretmenlere yardımcı olmalı ve onları entegrasyon sürecinin içine katmak için eğitim teknolojilerinin kullanımında yeterli bilgi ve donanıma sahip olmalıdır. Entegrasyon sürecinde yöneticiler en aktif rolü oynamakta ve okuldaki öğretmenleri ve diğer personeli de sürece dahil etme görevini üstlenmelidir.

2.2.1. Yöneticilerin Okullardaki Teknoloji Liderliği

Okul yöneticisinin, okul yönetiminde bir liderlik rolü üstlenmesi günümüzde önemli bir nitelik haline gelmiştir. Liderlik kavramı, insanları etkileme, belli amaçlar doğrultusunda yönlendirme ve böylelikle insanların gücünden yararlanmadır. Artık yöneticilik ve liderlik farklı anlamlar ifade etmekte ve okul yöneticiliğinden çok okul liderliği kavramı tercih edilmektedir. Okul yöneticileri, bilgisayarların okula transferi ve etkin kullanımı konusunda sorumluluğu üzerinde taşıyan kişilerin başında gelmektedir. Daha doğrusu bilgisayarların okullarda etkin kullanımı için özellikle çevresel baskılar, eğitim yöneticilerine yeni görevler yüklemektedir. Teknolojilerin alımı, bilgisayar laboratuvarlarının oluşturulması, öğretmenlerin bu konuda eğitimlerinin sağlanması, bilgisayar eğitimi görmüş öğretmenlerin sisteme kazandırılması ve teknolojinin etkin bir biçimde okul yönetiminde kullanılması bu yeni görevlerden bazılarıdır. Bilgisayarların okul yönetiminde, ayrıca sınıflarda etkin bir biçimde nasıl kullanılabileceği, okulda kullanılan yazılımların nasıl değerlendirilmesi gerektiği, okulun ve bireysel üretkenliğin artırılmasında bilgisayarların rolü, teknolojiye yeni gelişmeler ve bu gelişmelerin okula yansımaları, eğitim yöneticilerini bu alanlarda bazı becerilere sahip olmaya zorlamıştır. Ancak bilgisayarların okulların karşı karşıya kaldığı sosyal ve ekonomik problemlere çözüm üretecek araçlar toplamı olarak değil, okulda etkin kullanımları sayesinde bireysel ve örgütsel üretkenliğin artırılmasında bir araç olarak görülmesi daha yerinde olacaktır (Turan, 2002).

Okul yöneticilerinin iyi bir değişim lideri, iyi bir eğitim ve öğretim lideri olmalarının yanında onların rolüne hızlı teknolojik değişimlere paralel olarak iyi bir teknolojik yeterliğe sahip olmaları da eklenmiştir. Teknoloji yeterliğine sahip olmak için, okul yöneticilerinin teknolojiyi tanıması, anlaması, uygulamalarını bilmesi ve benimsemesi gerekir (Akbaba Altun, 2002).

Eğitimde Teknoloji Uluslararası Derneği (ISTE) yeni toplumsal yapı içerisinde öğretmenlerin temel bilgi teknolojileri bilgi ve becerilerinin alt sınırlarını (standartlarını) belirlemiş ve kurumlara bu bilgi ve becerilerin ivedilikle geliştirilmesi yönünde önerilerde bulunmuştur. ISTE öğretmenlerle birlikte okul yöneticilerinin teknoloji kullanımı için de çeşitli standartlar geliştirmiştir. Buna göre

okullardaki değişimi başlatmak, gerçekleştirmek ve yönetmek için bilgi toplumundaki okul modelini anlamış, okulların karmaşık gereksinimlerini teknolojik kaynaklarla karşılayabilen, yeni okul yapısında verimliliği artırmak için çözümler üretebilen ve kurumun geleceğine yönelik kararlar oluşturabilen okul yöneticileri hedeflenmektedir (ISTE, 2000).

Bailey ve Lumley (1997), teknoloji liderinin birçok beceriye sahip olması gerektiğini vurgulamışlardır. Bunlar;

1.Teknoloji becerileri; lider, teknolojiyi model almalıdır.

2.İnsanlarla iletişim becerisi, lider yeni teknolojinin uygulanmasında ve öğretilmesinde diğer insanlarla çalışmayı öğrenmelidir.

3.Program becerisi; liderler teknolojiyi diğer disiplinlere nasıl entegre edeceklerini bilmelidirler.

4.Personel geliştirme becerileri; liderler, teknolojiyi kullanacak kişilerin eğitilmesinin önemini anlamalıdır.

5.Liderliği öğrenmek; liderler, teknolojinin eğitime uygulanmasında “büyük resmi” grebilmelidirler.

2.2.2. Okul Yöneticilerinin Teknolojiden Yararlanma Durumlarıyla İlgili Araştırmalar

Teknolojinin okullarda ğretim sürecinde bir araç olarak başarılı bir biçimde uygulanmasında, okul yöneticilerinin olumlu veya olumsuz tutumları, teknolojinin okullarla bütünleşmesinde önemli bir değişken olacaktır. Olumsuz tutum sergileyen yöneticilerin teknolojiyi okulla bütünleştirmede etkili olamayacağı, tutumları olumlu olanların ise teknolojiyi eğitim-ğretim faaliyetlerine entegre etmede daha etkili olacağı düşünülmektedir. Eğitim yöneticilerinin, bilgisayarlardan dolayısıyla teknolojiden yararlanmaları durumlarıyla ilgili olarak yapılan araştırmalara aşağıdaki araştırmalar örnek olarak verilebilir.

2.2.2.1. Yurt Dışı Araştırmalar

Beaver (1991) tarafından yapılan araştırmada “Yöneticilerin teknolojiye ilişkin yeterliliklerini ve teknoloji eğitimi programının içeriğini belirleme” amacına yönelik anket yoluyla toplanan bilgiler sonucunda; okul müdürlerinin çok az teknolojik yeterliliğe sahip olduğu, görevinde başarı için bilgisayar yeterliliğinin önemli olduğuna inandıkları, ancak çok az teknoloji eğitimi aldıkları ortaya çıkmıştır.

Brooks (1997) tarafından yapılan araştırmada “Teknolojinin edinilmesinde ve planlanmasında okul yöneticisinin rolü” konusunda, okul müdürleriyle informal görüşmeler neticesinde alınan bilgiler sonucunda; okul müdürlerinin teknolojinin okula kazandırılmasına önem verdikleri ve okul müdürlerinin alınacak teknoloji konusunda çok az bilgi sahibi olduğu ortaya çıkmıştır.

Heaton ve Washington (1999) tarafından yapılan araştırmada “Teknoloji politikaları, teknoloji liderliği ve kişisel teknolojik yeterlilikler konusunda okul müdürünün karşılaştığı problemler” amacına yönelik anket yoluyla toplanan bilgiler sonucunda; yöneticilerin % 50'si kişisel becerilerin önemli olduğunu belirttiği, ayrıca katılanların çoğunluğu öğretimsel ve teknoloji lideri olmanın önemli olduğunu, yöneticilerin rolüne ilişkin önemli konularda okul teknoloji planının yapılması ve uygulanması, teknoloji konusunda öğretmenlerin eğitimi ve desteği, yazılım ve donanım seçimi ve kaynak bulma, teknolojinin öğretimsel olarak kullanımının gerekliliği ifade edilmiştir.

2.2.2.2. Ülkemizde Yapılan Araştırmalar

“Okul yöneticilerinin bilgisayar kullanma düzeylerinin belirlenmesi” konusunda anket yoluyla toplanan bilgiler sonucunda; eğitim yöneticilerinin bilgisayarlardan daha çok yazışma yapmaya yönelik yararlandıkları ortaya çıkmıştır (Akbaba, 2002).

Çelikten (2002) tarafından yapılan araştırmada ise “ Eğitim yöneticilerinin bilgisayar kullanma alışkanlık ve becerilerini tespit etmek” hakkında kişisel görüşmeler yoluyla toplanan bilgiler sonucunda; okul müdürlerinin kırtasiyeciliği azaltmak amacıyla bilgisayar kullandıkları ortaya çıkmıştır.

2.2.3. Teknoloji Liderliği Modelleri

Okul müdürlerinin teknoloji liderliği rolleri ile ilgili olarak geliştirilmiş bazı modeller ve standartlar vardır. Bu model ve standartlar aşağıda kısaca açıklanmıştır.

2.2.3.1. Micheal’ın Teknoloji Liderliği Modeli

Micheal (1998), bilişim teknolojilerinin her tür okulda etkili biçimde kullanılabilmesi için bir model önermiştir. Bilişim teknolojilerini yönetmede etkin olmak isteyen okul müdürleri aşağıdaki önerilerden yararlanabilirler:

- Okul liderlerinin, okullarının diğer okullarla yarış halinde olduğunu ve çevrede oluşan eğilimleri bilmesi gereklidir. Dolayısıyla, okul müdürleri endüstride uygulanan bilişim teknolojilerinin yönetim örneklerine dikkat etmelidir.
- Okul liderleri, bilişim teknolojilerinin okullarına olan etkilerini belirlemeli ve rollerini ona göre biçimlendirmelidirler.
- Bilişim teknolojilerinde mükemmelere ulaşmak için iyi örnekler odaklanmak gerekir. Her okul kendi özel örgütsel yapısına sahip olmakla birlikte, okul lideri iyi örnekleri inceleyerek kendi okulunda neleri başarmak istiyorsa o hedefe ulaşmak için uğraşmalıdır.
- Okul liderleri, yaratıcılıklarını kullanıp bilişim teknolojilerinin kullanımında kendi iyi örneklerini yaratıp başkalarının hizmetine sunabilirler.

2.2.3.2. Flanagan ve Jacobsen'in Teknoloji Liderliği Modeli

Bilişim teknolojilerinin eğitime kaynaştırılmasında anahtar öğeler arasında (a) öğrenci katılımı, (b) paylaşılan ortak vizyon oluşturma, (c) erişimde eşitlik, (d)

mesleki gelişimi sağlama ve (e) sürekli bir ağ oluşturma sayılmakta, bu öğelerin teknoloji liderlerince uygulanması gerektiği ve her bir boyutta okul müdürlerinin anahtar role sahip olduğu belirtilmektedir (Flanagan ve Jacobsen, 2003).

2.2.3.3. Anderson ve Dexter'in Teknoloji Liderliği Modeli

Amerika Birleşik Devletlerindeki Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (International Society for Technology in Education [ISTE]) ve Okul Yöneticileri İçin Ulusal Eğitim Teknolojisi Standartları okul müdürlerinin teknoloji liderliği rollerini altı ana boyut altında belirlemiştir. Bu boyutlar (Anderson ve Dexter, 2005);

- Liderlik ve Vizyon
- Öğrenme ve Öğretim
- Verimlilik ve Profesyonel Uygulama
- Destek, Yönetim ve İşlemler,
- Değerleme ve Değerlendirme
- Toplumsal, Yasal ve Etik Konular

Şekil 2: Anderson ve Dexter'm Teknoloji Liderliği Modeli

Anderson ve Dexter'ın (2005) modelinde okul müdürlerinin teknoloji lideri olarak yapmakla sorumlu oldukları görevler vardır. Bu görevler Şekil 2'de görülmektedir.

Anderson ve Dexter, teknoloji liderliğinin okulun teknoloji çıktılarına önemli etkileri olduğunu beklemişlerdir. Ayrıca, teknoloji altyapısı ile teknoloji çıktıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yine aynı araştırma teknoloji liderliğinin okulun teknoloji hedefleri, politikaları, bütçesi, komitesi ve öğrenmede teknolojinin rollerinin geliştirilmesi ile ilgili yapısal desteklerle ilgili olduğunu bulmuşlardır. Buna göre, okul müdürlerinin teknoloji ile ilgili hedeflerinin, politikalarının, bütçelerinin, komitelerinin olması gereklidir, eğer yoksa okul müdürleri bunları oluşturmak için çaba sarf etmelidirler (Anderson ve Dexter 2005).

2.2.4. Türkiye'deki Yöneticilerin Teknoloji Liderliği

Teknoloji lideri, teknolojinin bir örgütte etkili verimli biçimde kullanılmasında gerekli eşgüdümlemeyi yapan, örgütü bu konuda etkileyen, yönlendiren ve yöneten kişi olarak tanımlanır. Bu tanım, okul müdürlerinin teknoloji liderliğini bilişim teknolojilerinin eğitime kaynaştırılmasının ötesine götürmektedir (Tanzer, 2004).

Türkiye'de bilişim teknolojilerinin eğitime entegrasyonunda önem verilmesi gereken öncelikli konular altyapı, program, personel, yönetim ve denetim olarak belirlenmiştir(Akbaba Altun, 2006). Okul müdürlerinin teknoloji lideri olarak yukarıdaki boyutların her birine ilişkin farklı görev ve sorumlulukları vardır. Ancak özellikle yönetim boyutundaki görev ve sorumlulukları daha fazladır. Okul müdürlerinin BT sınıflarına yönelik rolleri ve bilişim teknolojilerinin eğitime kaynaştırılması konusunda gerçekleştirilen araştırmaların sonuçları okul müdürlerinin teknoloji liderliği rollerini de ortaya koymaktadır.. Bu roller; liderlik, denetim, iletişim, personel yetiştirme, planlama, eşgüdüm, halkla ilişkiler, formatör öğretmenlerin yetkilendirilmesi, kolaylaştırıcılık, etik ve güvenliği sağlama, altyapı ve program başlıkları altında ele alınmıştır. Bunların her biri aşağıda kısaca açıklanmıştır(Akbaba Altun, 2000).

Liderlik: Okul müdürleri ve formatör öğretmenlerle yapılan görüşmelerde ve BT sınıflarıyla ilgili genelgeler incelendiğinde, okul müdürlerinden teknoloji liderliğı yapmaları beklendiğı görülmektedir.

Denetim: Türk Eğitim Sisteminde denetim müfettişlerce gerçekleştirilmesine karşın, okul müdürlerinden okullarındaki BT sınıflarına yönelik denetim yapmaları beklenmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı yine BT sınıfları ile ilgili okullara gnderdiğı yönetmeliklerde müdürlerden BT sınıfların denetlemelerini istemektedir. Bu konuda müdürlerin yerine getirmesi gereken görevler:

- Okula gönderilen bilgi teknolojisi malzemelerinin alınması ve monte edilmesi,
- BT sınıflarının etkili kullanılıp kullanılmadığını denetlenmesi,
- BT sınıflarının etkisiz kullanılmasının önlenmesidir (MEB, 27. 6. 2001 Tarihli ve 53 No'lu Genelge).

İletişim: Okul müdürlerinin BT sınıfları ile ilişkili rollerinden olan iletişimi sağlama rolü hem M.E.B. tarafından gönderilen yönetmeliklerden, hem de formatör öğretmenler ve okul müdürleriyle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Burada iletişim rolüyle kastedilen müdürün BT sınıflarıyla ilgili resmi yazışmaları yapmasıdır. Okul müdürlerinden BT sınıflarının kurulması ve arıza durumunda bu işle görevli firmayla etkili yazışmaların yapılması beklenmektedir.

Personel yetiştirme: Okul müdürlerinden, okullarında görevli bulunan öğretmenler arasından BT sınıflarında görev almak üzere yetiştirilecek formatör öğretmenleri seçmeleri ve bu öğretmenlerin yetiştirilmeleri için gerekenleri yapmaları beklenmektedir. Bu süreçte okul müdürünün formatör öğretmenlerin seçiminde adil olması, gelişimleri için fırsatlar yaratması, hizmetiçi eğitimler planlaması ve düzenlemesi istenmektedir. Ayrıca, müdürlerin diğer öğretmenlerin teknolojiden yararlanmaları ve derslerinin ğretim süreçlerine teknolojiyi kaynaştırmaları için onları gdlemeleri de gerekmektedir.

Planlama: M.E.B. okul müdürlerinden BT sınıflarındaki etkinlikleri planlamalarını ve eşgdmlerini beklemektedir. 27.06.2001 tarih ve 53 numaralı

genelgede okul müdürleri "BT sınıflar ile eğitim teknolojisi araçlarının amacına uygun, etkin, verimli, yaygın ve yoğun bir Şekilde kullanılabilmesini; bile; teknolojisini araçlarının sürekli iletişimde kalmasını ve bu konuyla ilgili öğretir er eğitimlerinin okul bazında planlanmasını sağlamak üzere gerekti her türlü tedbiri alacaklardır" denmektedir. Ayrıca, okul müdürleri ders saatleri dıŐında ET sınıflarının halk tarafından kullanılması için planlama yapmakla da görevli kılınmıŐlardır.

EŞgüdüm: Okul müdürleri, BT sınıfları ile ilgili gönderilen donanımın teslim alınması için müdür yardımcılarında oluŐacak bir komisyona baŐkanlık etmek ve konuyla ilgili eŐgüdümü sağlamakla görevlidirler.

Halkla ilişkiler: Bünyesinde BT sınıfları bulunan okulların buldukları bölgelerde öğrenme merkezleri olmaları, okullara gönderilen genelgelerle belirtilmiştir. Bunun için ders saatlerinin dıŐında ve hafta sonları BT sınıflarının halka açılması gerekmektedir. Bu hizmetin düzenlenmesi boyutunda okul müdürlerinin halkla ilişkiler rolünü üstlenmeleri istenmiŐtir. BT sınıflarının halk tarafından etkin biçimde kullanılması okul müdürünün halkla ilişkiler rolünü etkili bir biçimde yrtebilmesiyle ilgilidir.

Formatör ğretmenlerin yetkilendirilmesi: Formatör ğretmenler M.E.B.'nin yayınladığı yönetmeliklerde "deđiŐimin öncüleri" olarak görülmüŐ ve deđiŐimi sağlayacak yetkilerle donatılmıŐlardır. Ancak, formatör öğretmenler, okullarda bilişim teknolojileriyle iliŐkili değişimleri gerçekleştirmek ve BT sınıflarının etkili kullanılmasını sağlamak konusunda kendilerinin müdür tarafından yetkilendirilmelerini ve yreklendirilmelerini beklediklerini ifade etmektedirler.

Kolaylaştırıcılık: Okul müdürlerinin okulda bozulan donanımların tamir edilmesinde, BT sınıflarının öğrencilerin çoğunluğu tarafından kullanılmasında öğretmenlerin e-posta adreslerim almalarında ve okulun web sitesinin oluşturulmasında öğretmenlere destek olma ve rehberlik etme gibi kolaylaştırıcılık rolleri vardır.

Etik: Teknolojinin eğitime kaynaştırılması sürecinde etik konularda etik ilkelere uymak önemlidir. Okul müdürlerinin, okullarında bilgisayarlar üzerindeki

her türlü yazılımın lisans hakkının satın alınmış orijinal yazılımlar olması konusunda sorumlulukları vardır. Okul yöneticileri okullara teslim edilen yazılımların teslim alınması aşamasında, yazılımlara ait lisans belgelerini isteyerek saklamaları ve bunlara ait CD'lerin ve kullanıcı kitapçıklarının orijinal olmasına dikkat etmeleri gereklidir.

Güvenlik: Okul müdürlerinin okullarına alınan teknolojik teçhizatın korunması ve çalınmaması için her türlü güvenlik önlemini alması gereklidir.

Altyapı: Okul müdürleri, teknolojinin okullarına kaynaştırılması için gerekli altyapının oluşturulmasını sağlamaları ve karşılaşılan altyapı sorunlarını gidermesi için üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi gerekir. Örneğin, BT sınıfları için fiziki mekânın ayarlanması, teçhizatın alınması ve bozulduğunda tamir edilmesi için teknik desteğin sağlanması gibi.

Program: Okul müdürlerinin öğretim programının uygulanması sırasında gerekli ve uygun materyalleri sağlaması görevi de vardır.

2.2.5. Yöneticilerin Teknoloji Liderliğinde Üstlenmesi Gereken Rol ve Sorumluluklar

Okul yöneticilerinin liderlik rollerinin içinde en önemlilerinden biride teknoloji liderliği rolüdür. Teknoloji liderliği rolünün gereksinimi oluşturan sorumluluklarla ilgili birçok araştırma vardır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin okullarda bilgi teknolojisi sınıfları kullanılarak, eğitimde etkili ve verimli bir şekilde kullanımı beklenmektedir. Bu beklenti, okul müdürleri ve öğretmenler tarafından bu son teknolojilerin eğitimde her konunun öğretilmesinde kullanılması yönündedir (Flanagan ve Jacobsen, 2003). Globalleşen dünyadaki hızlı değişmelere paralel olarak okul yöneticilerinin rolleri de değişmektedir. Okul yöneticilerinin değişen roller kervanına teknoloji liderliği rolleri de eklenmiştir. Okul yöneticilerinin bu rolü yerine getirebilmesi için teknolojiyi bilmesi, anlaması, uygulaması ve benimsemesi gerekmektedir(Akbaba Altun, 2002).

Bailey'e (2000) göre teknoloji liderinin değişim ve değişim sürecini anlama, planlama, etik, öğretim ve öğrenme, güvenlik, müfredat, personel geliştirme, altyapı, personel desteği ve liderlik gibi konuları bilmeleri gerekir. Bailey ayrıca, teknoloji lideri olarak okul müdürlerinin teknolojiyi eğitime entegre etmeden önce, değişim dinamikleri ve insanların değişime olan tepkilerini anlayabilmesinin önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Tanzer(2004); teknoloji liderini, teknolojinin örgütte etkili ve verimli kullanılmasında gerekli eş güdülemeyi yapan, örgütü bu konuda etkileyen, yönlendiren ve yöneten kişi olarak tanımlamıştır. Okul müdürlerinin rolleri yerine getirirken bilişsel yeterliklerinin olması ve bu bilişsel yeterliklerin okul müdürlerinin performansını olumlu bir şekilde etkilemesi beklenmektedir. Ancak, literatüre bakıldığında bilişsel yeterliklerin eksik kaldığı ve başka faktörlerin de performansı etkilediği görülmüştür.

3. YÖNTEM

Bu kısımda araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama aracı ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

3.1. Araştırma Modeli

Uşak İli resmi ilköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin okul müdürü ve öğretmenlerinin görüşlerini incelemeyi amaçlayan araştırmada, tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Uşak il merkezi ve ilçelerindeki ilköğretim okullarında görev yapan 119 ilköğretim okulu müdürü ve 1669 öğretmen oluşturmaktadır.

Örneklem büyüklüğünü belirlemede farklı büyüklükteki evrenler için kuramsal örneklem büyüklükleri çizelgesinden faydalanılmıştır. Bu çizelgeden, resmi ilköğretim okulu öğretmenleri için örneklem büyüklüğü belirlenmiştir. Çizelgede 100 kişilik evrende % 95'lik güven düzeyi için gerekli örneklem büyüklüğü 85 kişi, 1000 kişilik evrende % 95'lik güven düzeyi için ve % 4'lük sapma miktarı esas alındığında gerekli örneklem büyüklüğü ise 375 olarak belirtilmiştir (Balcı, 2004). Bu bağlamda araştırma kapsamında örneklem sayısı olarak, öğretmen ölçeğinin için 431 kişi, okul müdürü ölçeğinin için 119 kişiye ulaşılmıştır. Örneklemin seçiminde, evren altı ilçe merkezi olarak değerlendirilmiş bölgedeki toplam okul sayılarına göre ilçe büyüklük oranları tespit edilerek, evren altı bölgeye ayrılmıştır. Her bölgede yer alan okullar, merkeze yakın olma durumlarına ve kenar mahallelerde olma durumlarına göre sınıflandırılmıştır. Bölgelerden elde edilen tabakalar içinde hesaplanan örneklem sayısına göre dengeli bir dağılım yapılarak, her bölgenin tabakasına düşen okul sayıları belirlendikten sonra, her bölgenin her tabakası için rastgele tercihler yapılmıştır. Örneklemin oluşturulmasında, evrenin parçasını oluşturan okulların müdürleri ve her okuldan en az iki sınıf öğretmeni ile en az iki branş öğretmeninden yararlanılmıştır. Okul müdürleri için örneklem alma yoluna gidilmemiş, tümüne ölçek uygulanmıştır.

Araştırmanın evrenini ve örneklemini oluşturan öğretmenlerin ve okulların ilçelere göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Evren ve Örnekleme Oluşturan Okul, Öğretmen ve Müdür Dağılımı

Uşak İli İlçe Adı	Evreni Oluşturan Okul Sayıları	Örnekleme Oluşturan Okul Sayıları	Evreni Oluşturan İlköğretim Okulu Öğretmen Dağılımı	Örnekleme ve Evreni Oluşturan İlköğretim Okulu Müdür Dağılımı	Örnekleme Oluşturan İlköğretim Okulu Öğretmen Dağılımı
Merkez	66	32	1042	54	235
Banaz	36	17	203	20	82
Eşme	29	14	175	16	12
Karahallı	12	6	63	11	27
Sivaslı	18	9	107	10	41
Ulubey	14	7	79	8	33
Toplam	175	85	1669	119	431

3.3. Veri Toplama Aracı ve Veri Analizi

Bu araştırmada nicel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Nicel yöntem açısından Sincar (2009) tarafından geliştirilen “İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerini Ölçeği” kullanılmıştır.

Bu araştırma kapsamında öğretmen ve ilköğretim müdürleri için kullanılan ölçek iki bölüme ayrılmıştır. Ölçeğin birinci bölümünde katılımcıların kişisel bilgileri (cinsiyet, görev, branş, kıdem, öğrenim durumu, çalıştığı okul türü, hizmet yılı) yer almaktadır. Birinci bölümde yer alan verilerin analizinde SPSS 17.0 istatistik programı kullanılarak frekans ve yüzde değerleri hesaplanarak tablo ile sunulmuştur.

Ölçeğin ikinci bölümünde ilköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin okul müdürü ve öğretmenlerinin görüşlerini belirlemeye yönelik 29 maddelik 5'li likert tipinde ölçek kullanılmıştır. Ölçek, kesinlikle katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kısmen katılıyorum (3), katılıyorum (4), kesinlikle katılıyorum (5) biçiminde puanlanmıştır. Ölçek ile elde edilen aritmetik ortalama puanlarının derecelenmesi ve yorumlanması için istatistikteki sayıların gerçek alt ve üst değer alanı kavramından hareket edilmiştir.

Bu puanlamada en olumsuz ifade 1, en olumlu ifade ise 5 olarak kabul edilmiştir. Bu araştırma kapsamında okul müdürleri bu ölçekteki maddeleri kendilerinin ne düzeyde gerçekleştirdiklerini, öğretmenler ise bu ölçekteki maddeleri okul müdürlerinin ne düzeyde gerçekleştirdiklerini düşünerek cevap vermişlerdir. Bu araştırmada, ilköğretim okulu müdürlerinin ve öğretmenlerinin teknoloji liderliği düzeyleri ölçeğinden elde edilen ölçümlerin güvenilirliği için Cronbah alfa güvenirlik katsayıları sırasıyla öğretmen ölçeği için 0.92 ve okul müdürü ölçeği için 0.98 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu değerler ölçümlerin güvenilirliği (0.70'den büyük olduğu) için yeterli olarak kabul edilmiştir (Büyüköztürk, 2003).

İlköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeyleri ölçeğinden elde edilen puanların analizinde SPSS 17.0 paket programı kullanılmıştır. Bu bağlamda ölçeklerde yer alan her bir maddenin ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanarak tablo halinde sunulmuştur. Ölçeklerden elde edilen toplam puanların çeşitli değişkenler bağlamında analizinde bağımsız gruplar için t-testi, tek yönlü ANOVA testi, uygulanmıştır. Elde edilen bulgular tablo halinde sunulmuştur.

Araştırmamızda ölçek kabul sınırları, 1-1.80 (Kesinlikle Katılmıyorum), 1.90-2.60 (Katılmıyorum), 2.70-3.40 (Emin Değilim), 3.50-4.20 (Katılıyorum), 4.30-5 (Kesinlikle Katılıyorum) olarak tespit edilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu araştırma kapsamında ölçeğe cevap veren katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 2’de sunulmuştur. Tablo 2’de görüldüğü gibi ilköğretim okulu müdürlerinin %95.8’i erkek, %84’ü asaleten görev yapmakta, %64.7’i sınıf öğretmeni ve %78.2’i daha önce bilişim teknolojileri konusunda hizmet içi eğitim almıştır.

Tablo 2: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımları (n = 551)

Değişken		İlköğretim Müdürleri		İlköğretim Okulu Öğretmenleri	
		f	%	f	%
Cinsiyet	Kadın	5	4.2	199	46.3
	Erkek	114	95.8	231	53.7
Görev Durumu	Asaleten	100	84.0	-	-
	Vekaleten	19	16.0	-	-
Branş	Sınıf Öğretmeni	77	64.7	218	50.7
	Branş Öğretmeni	42	35.3	212	49.3
Müdürlükteki Kıdem	1-10 yıl	84	70.8	-	-
	11-20 yıl	19	15.8	-	-
	21 yıl ve üzeri	16	13.4	-	-
Meslekteki Kıdem	1-10 yıl	15	12.6	252	58.6
	11-20 yıl	48	41.3	136	31.6
	21 yıl ve üzeri	56	46.1	42	9.8
Öğrenim Durumu	Ön Lisans	7	5.9	25	5.8
	Eğitim Enstitüsü	26	21.8	13	3.0
	Lisans	82	68.9	376	87.4
	Lisans Üstü	4	3.4	16	3.7
Bilişim Teknolojisi Konusunda Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu	Evet	93	78.2	-	-
	Hayır	26	21.8	-	-

Tablo 2’de görüldüğü gibi ilköğretim okulu müdürlerinin %12.6’ı 1-10yıl, %41.3’ü 11-20 yıl, ve %46.1’i 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip iken %70,8’i 1-10 yıl, %15.8’i 11-20yıl ve %13.4’ü 21 yıl ve üzeri idarecilik (müdürlük) kıdemine sahiptirler. Üstelik ilköğretim okulu müdürlerinin %5.9’u ön lisans, %21.8’i eğitim enstitüsü, %68.9’u lisans ve %3.4’ü lisans üstü eğitime sahiptir.

Buna karşın bu araştırma kapsamındaki ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin %53.7’i erkek, %50.7’i sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Öğretmenler mesleki kıdem bakımından %58.6’sı 1-10 yıl, %31.6’ı 11-20 yıl ve %9.8’i 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip iken %5.8’i ön lisans, %3’ü eğitim enstitüsü, %87.4’ü lisans ve %3.7’i lisans üstü eğitime sahiptir.

Tablo 2’ye baktığımızda cinsiyete göre dağılımda erkek idarecilerin sayısal baskınlığı görülmektedir. Ayrıca Bilişim Teknolojisi Konusunda Hizmet içi Eğitim Alma Durumu göz önüne alındığında okul müdürlerinin değişine hazır olma durumlarının iyi düzeyde olduğu söylenebilir.

4.2. İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşlerinin betimsel istatistik değerleri Tablo 3’de sunulmuştur. Tablo 3’deki maddelerin aritmetik ortalama değerleri dikkate alındığında okul müdürleri teknoloji liderliği düzeyleri konusunda, “M2. Eğitim teknolojilerini okula kazandırırken öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını belirlerim ($\bar{X}=4.76$)”, “M8. Okulun tüm üyelerinin okuldaki eğitim teknolojilerinden eşit düzeyde faydalanmalarını sağlarım ($\bar{X}=4.71$)”, “M3. Öğretmenlerin eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili eğitim almalarını özendiririm ($\bar{X}=4.71$)”, “M11. Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğretmenlerin görüşlerine başvururum ($\bar{X}=4.67$)”, “M28. Öğrenme-Öğretme ortamlarının zenginleşmesi için öğretmenlerin teknolojinin getirdiği imkânlardan faydalanmasını sağlarım ($\bar{X}=4.66$)”, “M15. Okulda eğitim teknolojisi planlarının uygulamasına yönelik görüşleri desteklerim ($\bar{X}=4.66$)” ve “M16. Eğitim

teknolojilerinin kullanımı konusunda gelişmeleri izleyip sürekli yenilenmeyi savunurum ($\bar{X}=4.66$)” sorulara “kesinlikle katıldıklarını” beyan etmişlerdir.

Diğer taraftan ilköğretim müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin olarak, “M19. Velilerle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırım ($\bar{X}=3.65$)”, “M23. Eğitim teknolojilerine yönelik planların öğrenme-öğretme süreçlerine uygulanabilmesi için, okulun tüm üyelerini temsil edecek bir teknoloji kurulu oluştururum. ($\bar{X}=3.83$)”, “M20. Okulun sosyal çevresiyle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırım ($\bar{X}=4.03$)” ve “M6. Okulun tüm üyeleriyle okul içi iletişimi sağlamada internet hizmetlerinden faydalanırım ($\bar{X}=4.03$)” şeklindedir. İlköğretim okulu müdürleri teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin diğer maddeleri katılıyorum düzeyinde gerçekleştirdiklerini beyan etmişlerdir Ayrıca ilköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin algılarının ortalaması $\bar{X}=4.41$, standart sapması $SS=.36$ olup teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin uygulamalara kesinlikle katıldıklarını söylemişlerdir.

Tablo 3: Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistik Değerleri (n=119)

No	Madde	\bar{X}	SS
M2	Eğitim teknolojilerini okula kazandırırken öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını belirlerim.	4.76	0.43
M3	Öğretmenlerin eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili eğitim almalarını özendiririm.	4.71	0.48
M8	Okulun tüm üyelerinin okuldaki eğitim teknolojilerinden eşit düzeyde faydalanmalarını sağlarım.	4.71	0.48
M11	Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğretmenlerin görüşlerine başvururum.	4.67	0.47
M28	Öğrenme-Öğretme ortamlarının zenginleşmesi için öğretmenlerin teknolojinin getirdiği imkânlardan faydalanmasını sağlarım.	4.66	0.47
M15	Okulda eğitim teknolojisi planlarının uygulamasına yönelik görüşleri desteklerim.	4.66	0.48
M16	Eğitim teknolojilerinin kullanımı konusunda gelişmeleri izleyip sürekli yenilenmeyi savunurum.	4.66	0.48
M1	Okulda teknolojinin kullanımına ilişkin etik durumları okulun tüm üyeleriyle birlikte belirlerim.	4.64	0.50

M27	Öğrencilerin bir konu üzerinde düşünebilme becerilerinin gelişimine katkı sağlayacak eğitim teknolojilerinin kullanımını desteklerim.	4.63	0.55
M29	Eğitim teknolojilerinin kullanımında okuldaki öğretmenler ve yardımcı personele örnek olacak davranışlar sergilerim.	4.59	0.49
M25	Öğrenme-Öğretme ortamlarının eğitim teknolojilerinde meydana gelen gelişmelere göre düzenlenmesini desteklerim.	4.59	0.56
M21	Teknolojiyi okulun gelişmesi ve yenileşmesini sağlamak için kullanırım.	4.57	0.56
M5	Öğretmenlerin kendi aralarında iletişim kurmaları için internet hizmetlerini kullanmalarını desteklerim.	4.48	0.61
M9	Eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili sorunları, okuldaki tüm bireylerin katılımını sağlayarak çözerim.	4.46	0.63
M17	Okulun eğitim teknolojisi ihtiyaçlarına yönelik araştırmalar yaparım.	4.46	0.65
M4	Öğrenme-Öğretme sürecinde öğretmenlerin eğitim teknolojilerini kullanımını değerlendiririm.	4.45	0.55
M26	Öğrencilerin ihtiyaçlarına yanıt verecek teknolojik ortamlar düzenlerim.	4.45	0.65
M13	Okulda eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına ilişkin sahip olduğum vizyonu öğretmenlerle paylaşıyorum.	4.40	0.60
M12	Okulda eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına ilişkin bir vizyona sahibim.	4.38	0.60
M18	Eğitim-Öğretim etkinliklerini kolaylaştıracak uygun eğitim teknolojilerini belirlerim.	4.36	0.55
M24	Öğrencilerin gelişimleriyle ilgili veri toplamak için eğitim teknolojilerinden yararlanırım.	4.36	0.62
M7	Eğitim teknolojilerinin öğrencilerin okul başarılarına etkilerini değerlendiririm.	4.34	0.68
M22	Okulun tüm üyeleriyle teknolojik gelişmelerin Öğrenme-Öğretme süreçlerine nasıl uyarlanacağına ilişkin fikirler üretirim.	4.29	0.59
M10	Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğrencilerin görüşlerine başvururum.	4.17	0.69
M14	Uzun vadeli teknolojik gelişim planlarına sahibim.	4.13	0.83
M20	Okulun sosyal çevresiyle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırım.	4.03	0.90
M6	Okulun tüm üyeleriyle okul içi iletişimi sağlamada internet hizmetlerinden faydalanırım.	4.03	0.96
M23	Eğitim teknolojilerine yönelik planların öğrenme-öğretme süreçlerine uygulanabilmesi için, okulun tüm üyelerini temsil edecek bir teknoloji kurulu oluştururum.	3.83	0.80
M19	Velilerle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırım.	3.65	1.05
	ORTALAMA	4.41	.36

4.3. İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Görüşleri Müdürlük Görev Statüsü, Öğrenim Durumu, Branş ve Bilişim Teknolojileri Konusunda Hizmetçi Eğitim Alma Durumuna Göre Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?

İlköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşleri müdürlük görev statüsü, branş, öğrenim durumu (küçük değerli sonuçlar, yakın seçeneklere dahil edilerek yeni grup değerleri oluşturulmuştur) , bilim teknolojileri konusunda HİE alma bakımından anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığını belirlemek amacıyla t-testi yapılmış, elde edilen sonuçlar Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4: Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerinin Değişkenlere Göre t-Testi Sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Müdürlük Görev Statüsü	Asaleten	100	4.42	.35	117	.412	.681
	Vekaleten	19	4.38	.40			
Branş Alanı	Sınıf Öğretmeni	42	4.43	.39	117	.461	.646
	Branş Öğretmeni	77	4.40	.35			
Öğrenim Durumu	On lisans ve Eğitim Enstitüsü	33	4.37	.38	117	-.860	.392
	Lisans ve Yüksek Lisans	86	4.43	.36			
Bilişim Teknolojileri konusunda HİE alma	Evet	93	4.44	.37	117	1.173	.243
	Hayır	26	4.35	.34			

Tablo 4’de görüldüğü gibi yapılan t-testi sonucunda okul müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşleri, müdürlerin asaleten (\bar{X} =4.42, SS=.35) ve vekaleten (\bar{X} =4.38, SS=.40) görev yapma durumuna göre anlamlı bir fark göstermemektedir [t (117) = .412, p >.05]. Benzer şekilde okul müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşleri sınıf (\bar{X} =4.43, SS=.39) ve branş öğretmeni (\bar{X} =4.40, SS=.35) olma bakımından [t(117)= .461, p >.05], ön lisans- eğitim enstitüsü (Ort=4.37, SS=.38) ve lisans – yüksek lisans (\bar{X} =4.43, SS=.36)

mezunu olma bakımından $[t(117) = -.860, p > .05]$ ve bilişim teknolojileri konusunda hizmet içi eğitim alma bakımından $[t(117) = -.860, p > .05]$ anlamlı bir fark göstermemiştir. Buna göre ilköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşleri; müdürlük görev yapma statüsüne, branş alanı, öğrenim durumu ve bilişim teknolojileri konusunda HİE alma durumuna göre farklılaşmamaktadır.

4.4. İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Görüşleri İdarecilik Kıdemi ve Mesleki Kıdem Durumuna Göre Anlamlı Bir Fark Var mıdır?

Tablo 5'deki ilköğretim okulu müdürlerinin, idarecilik ve mesleki kıdem bakımından teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü Anova testi yapılmış elde edilen sonuçlar Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 5: İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin İdarecilik ve Mesleki Kıdem Bakımından Dağılımı

İdarecilik Kıdemi	n	\bar{X}	SS
1-10 yıl	84	4.41	.35
11-20 yıl	19	4.52	.44
21 yıl ve üzeri	16	4.33	.29
Mesleki Kıdem	n	\bar{x}	SS
1-10 yıl	15	4.32	.38
11-20 yıl	48	4.41	.33
21 yıl ve üzeri	56	4.44	.38

Tablo 6: İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin İdarecilik ve Mesleki Kıdem Bakımından ANOVA Sonuçları

Değişken	Varyans	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
İdarecilik Kıdemi	Gruplar arası	.319	2	.159	1.198	.306
	Gruplar içi	15.437	116	.133		
	Toplam	15.756	118			
Mesleki Kıdem	Gruplar arası	.164	2	.082	.610	.545
	Gruplar içi	15.592	116	.134		
	Toplam	15.756	118			

Tablo 6'daki ANOVA sonuçları okul müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşleri, müdürlük (idarecilik) kıdemi [$F(2-118) = 1.198, p > .05$] ve mesleki kıdem [$F(2-118) = .610, p > .05$] bakımından anlamlı bir fark göstermemektedir. Buna göre ilköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşleri idarecilik ve mesleki kıdem değişkenleri bakımından değişmemektedir.

Eğitimde FATİH projesi ile beraber okul idarecilerine bilinçlendirme sunumları yapılmaktadır. Bu tip farkındalık eğitimleri, yukarıdaki kriterlere göre bir fark oluşmamasının sebebi olarak gösterilebilir.

4.5. İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

İlköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin betimsel istatistik değerleri Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7: Öğretmenlere Görüşlerine Göre Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistik Değerleri (n = 430)

No	Madde	\bar{X}	SS
M2	Eğitim teknolojilerini okula kazandırırken öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını belirlerler.	4.23	0.93
M11	Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğretmenlerin görüşlerine başvururlar.	4.21	0.93
M15	Okulda eğitim teknolojisi planlarının uygulamasına yönelik görüşleri desteklerler.	4.20	0.85
M8	Okulun tüm üyelerinin okuldaki eğitim teknolojilerinden eşit düzeyde faydalanmalarını sağlarlar.	4.20	0.93
M21	Teknolojiyi okulun gelişmesi ve yenileşmesini sağlamak için kullanırlar.	4.19	0.85
M1	Okulda teknolojinin kullanımına ilişkin etik durumları okulun tüm üyeleriyle birlikte belirlerler.	4.19	0.90
M28	Öğrenme-Öğretme ortamlarının zenginleşmesi için öğretmenlerin teknolojinin getirdiği imkânlardan faydalanmasını sağlarlar.	4.18	0.88
M3	Öğretmenlerin eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili eğitim almalarını özendirirler.	4.14	0.94
M25	Öğrenme-Öğretme ortamlarının eğitim teknolojilerinde meydana gelen gelişmelere göre düzenlenmesini desteklerler.	4.14	0.89
M27	Öğrencilerin bir konu üzerinde düşünebilme becerilerinin gelişimine katkı sağlayacak eğitim teknolojilerinin kullanımını desteklerler.	4.13	0.86
M16	Eğitim teknolojilerinin kullanımı konusunda gelişmeleri izleyip sürekli yenilenmeyi savunurlar.	4.13	0.91
M29	Eğitim teknolojilerinin kullanımında okuldaki öğretmenler ve yardımcı personele örnek olacak davranışlar sergilerler.	4.13	0.94
M9	Eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili sorunları, okuldaki tüm bireylerin katılımını sağlayarak çözerler.	4.07	0.94
M18	Eğitim-Öğretim etkinliklerini kolaylaştıracak uygun eğitim teknolojilerini belirlerler.	4.07	0.92
M13	Okulda eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına ilişkin sahip oldukları	4.07	0.96

	vizyonu öğretmenlerle paylaşırlar.		
M26	Öğrencilerin ihtiyaçlarına yanıt verecek teknolojik ortamlar düzenlerler.	4.07	0.92
M17	Okulun eğitim teknolojisi ihtiyaçlarına yönelik araştırmalar yaparlar.	4.07	0.95
M7	Eğitim teknolojilerinin öğrencilerin okul başarılarına etkilerini değerlendirirler.	4.06	0.92
M12	Okulda eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına ilişkin bir vizyona sahiptirler.	4.03	0.96
M22	Okulun tüm üyeleriyle teknolojik gelişmelerin Öğrenme-Öğretme süreçlerine nasıl uyarlanacağına ilişkin fikirler üretirler.	4.02	0.92
M24	Öğrencilerin gelişimleriyle ilgili veri toplamak için eğitim teknolojilerinden yararlanırlar.	3.97	1.00
M4	Öğrenme-Öğretme sürecinde öğretmenlerin eğitim teknolojilerini kullanımını değerlendirirler.	3.96	0.96
M5	Öğretmenlerin kendi aralarında iletişim kurmaları için internet hizmetlerini kullanmalarını desteklerler.	3.96	1.05
M14	Uzun vadeli teknolojik gelişim planlarına sahiptirler.	3.82	1.03
M6	Okulun tüm üyeleriyle okul içi iletişimi sağlamada internet hizmetlerinden faydalanırlar.	3.81	1.16
M20	Okulun sosyal çevresiyle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırlar.	3.73	1.09
M10	Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğrencilerin görüşlerine başvururlar.	3.72	1.02
M23	Eğitim teknolojilerine yönelik planların Öğrenme-Öğretme süreçlerine uygulanabilmesi için, okulun tüm üyelerini temsil edecek bir teknoloji kurulu oluştururlar.	3.58	1.08
M19	Velilerle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırlar.	3.54	1.15
	ORTALAMA	4.02	.80

Tablo 7'deki maddelerin aritmetik ortalama değerleri dikkate alındığında öğretmenlere göre okul müdürleri teknoloji liderliği düzeyleri bağlamında çoğunlukla “M2.Eğitim teknolojilerini okula kazandırırken öğrencilerin ve

öğretmenlerin ihtiyaçlarını belirlerler ($\bar{X}=4.23$)”, “M11.Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğretmenlerin görüşlerine başvururlar ($\bar{X}=4.21$)”, “M15.Okulda eğitim teknolojisi planlarının uygulamasına yönelik görüşleri desteklerler ($\bar{X}=4.20$)”, “M8.Okulun tüm üyelerinin okuldaki eğitim teknolojilerinden eşit düzeyde faydalanmalarını sağlarlar ($\bar{X}=4.20$)”, “M21.Teknolojiyi okulun gelişmesi ve yenileşmesini sağlamak için kullanırlar. ($\bar{X}=4.19$)”, “M1.Okulda teknolojinin kullanımına ilişkin etik durumları okulun tüm üyeleriyle birlikte belirlerler. ($\bar{X}=4.19$)” ve “M28.Öğrenme-Öğretme ortamlarının zenginleşmesi için öğretmenlerin teknolojinin getirdiği imkânlardan faydalanmasını sağlarlar ($\bar{X}=4.18$)” şeklindeki uygulamaları okul müdürlerinin gerçekleştirdiklerine “katıldıklarını” belirtmişlerdir.

Öğretmenlere göre ilköğretim okulu müdürleri teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin, “M19.Velilerle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırlar ($\bar{X}=3.54$)”, “M23.Eğitim teknolojilerine yönelik planların öğrenme-öğretme süreçlerine uygulanabilmesi için, okulun tüm üyelerini temsil edecek bir teknoloji kurulu oluştururlar ($\bar{X}=3.58$)”, “M10.Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğrencilerin görüşlerine başvururlar ($\bar{X}=3.72$)”, “M20.Okulun sosyal çevresiyle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırlar ($\bar{X}=3.73$)”, “M6.Okulun tüm üyeleriyle okul içi iletişimi sağlamada internet hizmetlerinden faydalanırlar ($\bar{X}=3.81$)” ve M14.Uzun vadeli teknolojik gelişim planlarına sahiptirler ($\bar{X}=3.82$)” sorularını “katılıyorum” diye cevaplamışlardır.

Ayrıca öğretmenlere göre ilköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşlerinin ortalaması $\bar{X}=4.02$, standart sapması $SS=.80$ olup teknoloji liderliği düzeyleri “katılıyorum” düzeyde gerçekleştirdikleri söylenebilir.

4.6. İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşleri Cinsiyet ve Branş Bakımından Anlamlı Bir Fark Göstermekte midir?

İlköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyet, branş (sınıf ve branş öğretmeni) değişkenleri bakımından anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar arası t-testi yapılmış, elde edilen sonuçlar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8: İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Cinsiyet ve Branşa Göre Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları

Değişken		n	\bar{X}	SS	sd	t	p
Cinsiyet	Erkek	231	4.06	.77	428	1.330	.184
	Kadın	199	3.96	.82			
Branş Alanı	Sınıf Öğretmeni	218	4.04	.83	428	.556	.579
	Branş Öğretmeni	212	3.99	.76			

Tablo 8’de görüldüğü gibi yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda ilköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeyleri bağlamındaki erkek (\bar{X} =4.06, SS=.77) ve kadın (\bar{X} =3.96, SS=.82) öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır [t (428) = 1.330, p >.05]. Benzer şekilde ilköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri sınıf (\bar{X} =4.04, SS=.83) ve branş öğretmeni (\bar{X} =3.99, SS=.76) olma bakımından anlamlı fark göstermemektedir [t (428) = .556, p >.05]. Buna göre ilköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri cinsiyet ve branş alanı bakımından farklılaşmamaktadır.

Cinsiyet kavramı genellikle önyargı olarak karşımıza çıkar, toplumsal görüşlerin değişmesinden kaynaklı olarak okullardaki öğretmenlerin görüşleri arasında farklılıklar oluşmamıştır. Ayrıca öğretmen alanlarının Teknoloji Liderliği Düzeyi algılamaya yönelik belirleyici bir kriter olmadığı görülmüştür.

4.7. İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderlik Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşleri Öğrenim Durumu ve Mesleki Kıdeme Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

Tablo 9'daki İlköğretim Okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğrenim durumu ve mesleki kıdem bakımından dağılımı verilmiştir, anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü Anova testi yapılmış elde edilen sonuçlar Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 9: İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeyleri İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Öğrenim Durumu ve Mesleki Kıdem Bakımından Dağılımı

Öğrenim Durumu	n	\bar{X}	SS
Ön Lisans	25	4.41	.35
Eğitim Enstitüsü	13	4.52	.44
Lisans	376	4.33	.29
Lisans Üstü	16	4.40	.33
Mesleki Kıdem	n	\bar{X}	SS
1-10 yıl	252	4.32	.38
11-20 yıl	136	4.41	.33
21 yıl ve üzeri	42	4.44	.38

Tablo 10: İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Öğrenim Durumu ve Mesleki Kıdem Bakımından ANOVA Sonuçları

Değişken	Varyans	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Öğrenim Durumu	Gruplar arası	2.490	3	.830	1.301	.274
	Gruplar içi	271.821	426	.638		
	Toplam	274.311	429			
Mesleki Kıdem	Gruplar arası	5.132	4	1.283	2.026	.090
	Gruplar içi	269.179	425	.633		
	Toplam	274.311	429			

Tablo 10'daki ANOVA sonuçları ilköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri öğrenim durumu [$F(3-429) = 1.301, p > .05$] ve mesleki kıdem [$F(4-429) = .090, p > .05$] bakımından anlamlı bir fark göstermemektedir. Buna göre ilköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri öğrenim durumları ve mesleki kıdemlerinin belirleyici bir kıstas olmadığı sonucuna varılmıştır.

4.8. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdürlerin Teknolojik Liderlik Düzeylerine İlişkin Okul Müdürlerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Var mıdır?

İlköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin okul müdürlerinin ve öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir fark var olup olmadığına belirlemek amacıyla her bir madde için bağımsız örneklem için t-testi yapılmış elde edilen sonuçlar Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11'de görüldüğü gibi ilköğretim okulu müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin okul müdürleri ile öğretmenlerin görüşleri arasında sadece 6.madde (Okulun tüm üyeleriyle okul içi iletişimi sağlamada internet hizmetlerinden faydalanır) [$t(547)=1.931, p > .05$] ve 19.madde (Velilerle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanır) [$t(547)= .899, p > .05$] konusunda anlamlı bir fark saptanmamıştır. Ölçeğin diğer maddeleri bakımından ilköğretim okulu müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen ve okul müdürlerinin görüşleri arasında okul müdürlerinin görüşleri lehine anlamlı fark bulunmuştur. Buna göre okul müdürleri kendilerini, öğretmenlerin görüşlerine nazaran teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin uygulamaları daha çok gerçekleştirdiklerini beyan etmektedirler.

Ayrıca ilköğretim okulu müdürleri, teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin okul müdürlerinin ($\bar{X} = 4.41, SS = .36$) ve öğretmenlerin ($\bar{X} = 4.02, SS = .80$) genel görüşleri bakımından da okul müdürleri lehine anlamlı bir fark saptanmıştır [$t(547) = 5.263, p < .01$]. Buna göre ilköğretim okulu müdürleri kendilerinin teknoloji liderliği düzeylerinin öğretmen görüşlerine nazaran daha yüksek olduğu görüşündedirler.

Tablo 11: İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Düzeyleri Bağlamında Okul Müdürü ve Öğretmen Görüşlerinin Bağımsız Örneklemeler t-Testi ile Karşılaştırılması

Madde	Müdür (n=119)		Öğretmen (n=430)		t	p
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS		
M1. Okulda teknolojinin kullanımına ilişkin etik durumları okulun tüm üyeleriyle birlikte belirler.	4.64	0.50	4.19	0.90	5.263	.000
M2. Eğitim teknolojilerini okula kazandırırken öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını belirler.	4.76	0.43	4.23	0.93	5.952	.000
M3. Öğretmenlerin eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili eğitim almalarını özendirir.	4.71	0.48	4.14	0.94	6.327	.000
M4. Öğrenme-öğretme sürecinde öğretmenlerin eğitim teknolojilerini kullanımını değerlendirir.	4.45	0.55	3.96	0.96	5.226	.000
M5. Öğretmenlerin kendi aralarında iletişim kurmaları için internet hizmetlerini kullanmalarını destekler.	4.48	0.61	3.96	1.05	5.201	.000
M6. Okulun tüm üyeleriyle okul içi iletişimi sağlamada internet hizmetlerinden faydalanır.	4.03	0.96	3.81	1.16	1.931	.054
M7. Eğitim teknolojilerinin öğrencilerin okul başarılarına etkilerini değerlendirir.	4.34	0.68	4.06	0.92	3.198	.001
M8. Okulun tüm üyelerinin okuldaki eğitim teknolojilerinden eşit düzeyde faydalanmalarını sağlar.	4.71	0.48	4.20	0.93	5.805	.000
M9. Eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili sorunları, okuldaki tüm bireylerin katılımını sağlayarak çözer.	4.46	0.63	4.07	0.94	4.296	.000
M10. Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğrencilerin görüşlerine başvurur.	4.17	0.69	3.72	1.02	4.488	.000
M11. Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğretmenlerin görüşlerine başvurur.	4.67	0.47	4.21	0.93	5.184	.000
M12. Okulda eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına ilişkin bir vizyona sahiptir.	4.38	0.60	4.03	0.96	3.780	.000
M13. Okulda eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına ilişkin sahip olduğum vizyonu öğretmenlerle paylaşır.	4.40	0.60	4.07	0.96	3.609	.000
M14. Uzun vadeli teknolojik gelişim planlarına sahiptir.	4.13	0.83	3.82	1.03	3.043	.002

M15. Okulda eğitim teknolojisi planlarının uygulamasına yönelik görüşleri destekler.	4.66	0.48	4.20	0.85	5.563	.000
M16. Eğitim teknolojilerinin kullanımı konusunda gelişmeleri izleyip sürekli yenilenmeyi savunur.	4.66	0.48	4.13	0.91	6.087	.000
M17. Okulun eğitim teknolojisi ihtiyaçlarına yönelik araştırmalar yapar.	4.46	0.65	4.07	0.95	4.305	.000
M18. Eğitim-Öğretim etkinliklerini kolaylaştıracak uygun eğitim teknolojilerini belirler.	4.36	0.55	4.07	0.92	3.311	.001
M19. Velilerle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanır.	3.65	1.05	3.54	1.15	.899	.369
M20. Okulun sosyal çevresiyle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanır.	4.03	0.90	3.73	1.09	2.722	.007
M21. Teknolojiyi okulun gelişmesi ve yenileşmesini sağlamak için kullanır.	4.57	0.56	4.19	0.85	4.606	.000
M22. Okulun tüm üyeleriyle teknolojik gelişmelerin Öğrenme-Öğretme süreçlerine nasıl uyarlanacağına ilişkin fikirler üretir.	4.29	0.59	4.02	0.92	3.101	.002
M23. Eğitim teknolojilerine yönelik planların öğrenme-öğretme süreçlerine uygulanabilmesi için, okulun tüm üyelerini temsil edecek bir teknoloji kurulu oluşturur.	3.83	0.80	3.58	1.08	2.380	.018
M24. Öğrencilerin gelişimleriyle ilgili veri toplamak için eğitim teknolojilerinden yararlanır.	4.36	0.62	3.97	1.00	4.061	.000
M25. Öğrenme-Öğretme ortamlarının eğitim teknolojilerinde meydana gelen gelişmelere göre düzenlenmesini destekler.	4.59	0.56	4.14	0.89	5.190	.000
M26. Öğrencilerin ihtiyaçlarına yanıt verecek teknolojik ortamlar düzenler.	4.45	0.65	4.07	0.92	4.232	.000
M27. Öğrencilerin bir konu üzerinde düşünebilme becerilerinin gelişimine katkı sağlayacak eğitim teknolojilerinin kullanımını destekler.	4.63	0.55	4.13	0.86	5.980	.000
M28. Öğrenme-öğretme ortamlarının zenginleşmesi için öğretmenlerin teknolojinin getirdiği imkânlardan faydalanmasını sağlar.	4.66	0.47	4.18	0.88	5.738	.000
M29. Eğitim teknolojilerinin kullanımında okuldaki öğretmenler ve yardımcı personele örnek olacak davranışlar sergiler.	4.59	0.49	4.13	0.94	5.172	.000
GENEL GÖRÜŞ ORTALAMASI	4.41	.36	4.02	0.80	5.263	.000

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara dayalı olarak öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

Araştırma sonucunda okul müdürlerinin ve öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak gösterdikleri Teknolojik Liderlik Düzeyleri ile ilgili sonuçlar aşağıda özetlenmiştir.

İlköğretim okulu müdürlerinin, teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşleri müdürlük görev yapma statüsüne, branşına, öğrenim durumuna, bilişim teknolojileri konusunda HİE alma durumuna göre anlamlı bir farklılaşma yoktur.

İlköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin görüşleri idarecilik ve mesleki kıdem değişkenleri bakımından değişmemektedir.

İlköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri cinsiyet ve branş alanı bakımından farklılaşmamaktadır.

İlköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri öğrenim durumlarına ve mesleki kıdemlerine göre değişmemektedir.

Öğretmenler, okul müdürlerinin teknoloji liderliği düzeyleri konusunda; “Eğitim teknolojilerini okula kazandırırken öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarının belirlenmesi”, “eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğretmenlerin görüşlerine başvurulması”, “Okulda eğitim teknolojisi planlarının uygulamasına yönelik görüşleri desteklenmesi”, “Okulun tüm üyelerinin okuldaki eğitim teknolojilerinden eşit düzeyde faydalanmalarını sağlanması”, “Teknolojiyi okulun gelişmesi ve yenileşmesini sağlamak için kullanılması”, “Okulda teknolojinin kullanımına ilişkin etik durumları okulun tüm üyeleriyle birlikte belirlenmesi” ve

“Öğrenme-Öğretme ortamlarının zenginleşmesi için öğretmenlerin teknolojinin getirdiği imkânlardan faydalanmasının sağlanması”, konularında etkin liderlik gerçekleştirdiklerini beyan etmişlerdir. Diğer taraftan öğretmenlere göre ilköğretim okulu müdürleri teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin, müdürlerin görüşlerine göre daha alt düzeyde kalan uygulamalar ise; “Velilerle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırlar”, “Eğitim teknolojilerine yönelik planların öğrenme-öğretme süreçlerine uygulanabilmesi için, okulun tüm üyelerini temsil edecek bir teknoloji kurulu oluştururlar”, “Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğrencilerin görüşlerine başvururlar”, “Okulun sosyal çevresiyle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırlar”, “Okulun tüm üyeleriyle okul içi iletişimi sağlamada internet hizmetlerinden faydalanırlar” ve “Uzun vadeli teknolojik gelişim planlarına sahiptirler” şeklindedir.

İlköğretim okulu müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerin belirlemeye yönelik uygulanan ölçek sonucunda ölçek maddelerine ilişkin okul müdürleri ile öğretmenlerin görüşleri arasında sadece “Okulun tüm üyeleriyle okul içi iletişimi sağlamada internet hizmetlerinden faydalanır” ve “Velilerle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanır” konularında anlamlı bir fark saptanmamıştır. Ölçeğin diğer maddeleri bakımından ilköğretim okulu müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen ve okul müdürlerinin görüşleri arasında okul müdürlerinin görüşleri lehine anlamlı fark bulunmuştur. Okul müdürleri kendilerini, öğretmenlerin görüşlerine nazaran teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin uygulamaları daha çok gerçekleştirdiklerini beyan etmektedirler.

İlköğretim okulu müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin okul müdürlerinin ve öğretmenlerin genel görüşleri bakımından da okul müdürleri lehine anlamlı bir fark saptanmıştır. Buna göre ilköğretim okulu müdürleri kendilerinin teknoloji liderliği düzeylerinin öğretmen görüşlerine nazaran daha yüksek olduğunu inandıklarını beyan etmektedirler.

5.2. Öneriler

Araştırma bulgularına dayalı olarak aşağıdaki öneriler getirilmiştir.

Okul müdürlerinin Teknolojik Liderlik Düzeylerinin belirlenmesi ve buna bağlı olarak ihtiyaçların çıkarılması, ihtiyaçlar doğrultusunda HİE programları aracılığıyla yetiştirilmeleri gerekmektedir.

Okul Müdürleri üstlerinden gelen emirleri daha etkin uyguladığı düşünüldüğünde, okullarda kullanılan bilişim teknolojileri konularında ilköğretim okulu müdürlerine daha çok yetki verilerek, bilişim teknolojilerini daha etkin kullanmaları sağlanmalıdır.

Okulun tüm üyelerinin; bilgi ve iletişim teknolojilerin etkin kullanımına ilişkin görüş oluşturma, hedef koyma sürecine katılmaları ve eğitimde teknoloji kullanımına yönelik ihtiyaç analizleri tespitinde yer almaları, okul müdürlerinin teknolojik liderlik vizyonunu geliştirmeleri açısından önemlidir.

Okul müdürlerinin bilişim teknolojileri konusunda kişisel gelişimlerini sağlayabileceği, uygulamada yaşanmış örneklerin paylaşılabilceği, tüm üyelerinin birbirleriyle iletişim kurabileceği, bilgi ve tecrübelerini paylaşabileceği web ortamı oluşturulmalıdır. Bilişim Teknolojisi araçlarının sadece eğitim amaçlı olmadığını, okulun her türlü işlerinde kullanılabilceğinin farkındalığını yaratacak iyi örnekler konferansı yapılmalıdır.

6. EKLER

EK1: Valilik Oluru Yazısı

T.C.
UŞAK VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.04.MEM.4.64.00.06/240

2435

Konu : Bilimsel Çalışma

25 02 2011

VALİLİK MAKAMINA

Müdürlüğümüz Bilişim Teknolojileri İl Koordinatörlüğünde Görevli, Bilişim Teknolojileri İl Koordinatörü Gökhan ÖLÇEK, Uşak İlinde yer alan tüm ilköğretim okullarında, "İlköğretim Okul Müdürlerinin Teknolojik Liderlik Düzeyleri (Uşak Örnekleme)" konulu bilimsel bir çalışma yapmak istemektedir.

Bu nedenle ilimiz ilköğretim okullarında;

- Öğretmen ve okul müdürleriyle görüşme yapılması,
- Anket uygulanarak ölçek haline getirilmesiyle ilgili çalışmaların

Bilişim Teknolojileri İl Koordinatörü Gökhan ÖLÇEK tarafından yapılması müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Recep BİZGİN
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
../02/2011

Fahrettin GÖNCÜ
Vali a.
Vali Yardımcısı

EK2: İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerini Ölçeği İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Düzeyini Ölçeği

İLKÖĞRETİM OKULU MÜDÜRLERİNİN TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ DÜZEYLERİ ÖLÇEĞİ

Değerli Meslektaşım;

İlköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerini belirlemeye yönelik bu çalışmaya görüşlerinizle katkıda bulunmanız, çalışmamız için çok önemli olup, bu araştırmaya değer katacaktır.

Katkılarınız ile gerçekleştirilecek bu araştırmayla elde edilecek yeni bilgilerin, yönetimde teknolojinin etkin kullanımına, okulda bulunan öğretmen, öğrenci ve diğer personele, okulun çevresine ve eğitim öğretim faaliyetlerine olan etkilerinin belirlenmesi açısından Eğitim Yönetimi Anabilim Dalına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sizden beklenen ölçek maddelerinden görüşlerinize en uygun olanları işaretlemeniz ve ölçeğin tüm sorularını eksiksiz cevaplamanızdır. Değerli görüşlerinizle araştırmaya ayırdığınız zaman ve sağladığınız katkı için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Gökhan ÖLÇEK
Uşak Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

İletişim
gokhanolcek@gmail.com

KİŞİSEL BİLGİLER

Lütfen size uygun olan seçeneği **X** ile işaretleyiniz.

1. Cinsiyetiniz:

Kadın Erkek

2. Göreviniz:

Sınıf Öğretmeni Branş Öğretmeni

3. Meslekteki kıdeminiz:

1-10 yıl 11-20 yıl 21 yıl ve üzeri

4. Öğrenim Durumunuz:

Ön Lisans Eğitim Enstitüsü Lisans Lisans Üstü

İLKÖĞRETİMOKULUMÜDÜRLERİNİN TEKNOLOJİLİDERLİĞİDÜZEYLERİÖLÇEĞİ (ÖĞRETMENLER İÇİN)		Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Emin Değilim	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	(Aşağıdaki cümlelerin başına ‘Okulumuzdaki Okul Müdürleri’ ifadesi getirerek cevaplayınız)	5	4	3	2	1
1	Okulda teknolojinin kullanımına ilişkin etik durumları okulun tüm üyeleriyle birlikte belirlerler.					
2	Eğitim teknolojilerini okula kazandırırken öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını belirlerler.					
3	Öğretmenlerin eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili eğitim almalarını özendirirler.					
4	Öğrenme-Öğretme sürecinde öğretmenlerin eğitim teknolojilerini kullanımını değerlendirirler.					
5	Öğretmenlerin kendi aralarında iletişim kurmaları için internet hizmetlerini kullanmalarını desteklerler.					
6	Okulun tüm üyeleriyle okul içi iletişimi sağlamada internet hizmetlerinden faydalanırlar.					
7	Eğitim teknolojilerinin öğrencilerin okul başarılarına etkilerini değerlendirirler.					
8	Okulun tüm üyelerinin okuldaki eğitim teknolojilerinden eşit düzeyde faydalanmalarını sağlarlar.					
9	Eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili sorunları, okuldaki tüm bireylerin katılımını sağlayarak çözerler.					
10	Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğrencilerin görüşlerine başvururlar.					
11	Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğretmenlerin görüşlerine başvururlar.					
12	Okulda eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına ilişkin bir vizyona sahiptirler.					
13	Okulda eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına ilişkin sahip oldukları vizyonu öğretmenlerle paylaşırlar.					
14	Uzun vadeli teknolojik gelişim planlarına sahiptirler.					
15	Okulda eğitim teknolojisi planlarının uygulamasına yönelik görüşleri desteklerler.					
16	Eğitim teknolojilerinin kullanımı konusunda gelişmeleri izleyip sürekli yenilenmeyi savunurlar.					
17	Okulun eğitim teknolojisi ihtiyaçlarına yönelik araştırmalar yaparlar.					
18	Eğitim-Öğretim etkinliklerini kolaylaştıracak uygun eğitim teknolojilerini belirlerler.					
19	Velilerle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırlar.					
20	Okulun sosyal çevresiyle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırlar.					
21	Teknolojiyi okulun gelişmesi ve yenileşmesini sağlamak için kullanırlar.					
22	Okulun tüm üyeleriyle teknolojik gelişmelerin Öğrenme-Öğretme süreçlerine nasıl uyarlanacağına ilişkin fikirler üretirler.					
23	Eğitim teknolojilerine yönelik planların Öğrenme-Öğretme süreçlerine uygulanabilmesi için, okulun tüm üyelerini temsil edecek bir teknoloji kurulu oluştururlar.					
24	Öğrencilerin gelişimleriyle ilgili veri toplamak için eğitim teknolojilerinden yararlanırlar.					
25	Öğrenme-Öğretme ortamlarının eğitim teknolojilerinde meydana gelen gelişmelere göre düzenlenmesini desteklerler.					
26	Öğrencilerin ihtiyaçlarına yanıt verecek teknolojik ortamlar düzenlerler.					
27	Öğrencilerin bir konu üzerinde düşünebilme becerilerinin gelişimine katkı sağlayacak eğitim teknolojilerinin kullanımını desteklerler.					
28	Öğrenme-Öğretme ortamlarının zenginleşmesi için öğretmenlerin teknolojinin getirdiği imkânlardan faydalanmasını sağlar.					
29	Eğitim teknolojilerinin kullanımında okuldaki öğretmenler ve yardımcı personele örnek olacak davranışlar sergilerler.					

İLKÖĞRETİM OKULU MÜDÜRLERİNİN
TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ DÜZEYLERİ ÖLÇEĞİ

Değerli Okul Müdürleri;

İlköğretim okulu müdürlerinin teknoloji liderliği düzeylerini belirlemeye yönelik bu çalışmaya görüşlerinizle katkıda bulunmanız, çalışmamız için çok önemli olup, bu araştırmaya değer katacaktır.

Katkılarınız ile gerçekleştirilecek bu araştırmayla elde edilecek yeni bilgilerin, yönetimde teknolojinin etkin kullanımına, okulda bulunan öğretmen, öğrenci ve diğer personele, okulun çevresine ve eğitim öğretim faaliyetlerine olan etkilerinin belirlenmesi açısından Eğitim Yönetimi Anabilim Dalına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sizden beklenen ölçek maddelerinden görüşlerinize en uygun olanları işaretlemeniz ve ölçeğin tüm sorularını eksiksiz cevaplamanızdır. Değerli görüşlerinizle araştırmaya ayırdığınız zaman ve sağladığınız katkı için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Gökhan ÖLÇEK
Uşak Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

İletişim
gokhanolcek@gmail.com

KİŞİSEL BİLGİLER

Lütfen size uygun olan seçeneği **X** ile işaretleyiniz.

1. Cinsiyetiniz:

Kadın Erkek

2. Müdürlükteki Kıdeminiz:

1-5yıl 11-15yıl 21 yıl ve üzeri

3. Meslekteki kıdeminiz:

1-5yıl 11-15yıl 21 yıl ve üzeri

4. Öğrenim Durumunuz:

Ön Lisans Eğitim Enstitüsü Lisans Lisans Üstü

İLKÖĞRETİMOKULUMÜDÜRLERİNİN TEKNOLOJİLİDERLİĞİDÜZEYLERİÖLÇEĞİ (OKUL MÜDÜRLERİ İÇİN)		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Emin Değilim	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
		5	4	3	2	1
1	Okulda teknolojinin kullanımına ilişkin etik durumları okulun tüm üyeleriyle birlikte belirlerim.					
2	Eğitim teknolojilerini okula kazandırırken öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını belirlerim.					
3	Öğretmenlerin eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili eğitim almalarını özendiririm.					
4	Öğrenme-Öğretme sürecinde öğretmenlerin eğitim teknolojilerini kullanımını değerlendiririm.					
5	Öğretmenlerin kendi aralarında iletişim kurmaları için internet hizmetlerini kullanmalarını desteklerim.					
6	Okulun tüm üyeleriyle okul içi iletişimi sağlamada internet hizmetlerinden faydalanırım.					
7	Eğitim teknolojilerinin öğrencilerin okul başarılarına etkilerini değerlendiririm.					
8	Okulun tüm üyelerinin okuldaki eğitim teknolojilerinden eşit düzeyde faydalanmalarını sağlarım.					
9	Eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili sorunları, okuldaki tüm bireylerin katılımını sağlayarak çözerim.					
10	Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğrencilerin görüşlerine başvururum.					
11	Eğitim teknolojilerinin okulda etkili kullanımı için, öğretmenlerin görüşlerine başvururum.					
12	Okulda eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına ilişkin bir vizyona sahibim.					
13	Okulda eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına ilişkin sahip olduğum vizyonu öğretmenlerle paylaşıyorum.					
14	Uzun vadeli teknolojik gelişim planlarına sahibim.					
15	Okulda eğitim teknolojisi planlarının uygulamasına yönelik görüşleri desteklerim.					
16	Eğitim teknolojilerinin kullanımı konusunda gelişmeleri izleyip sürekli yenilenmeyi savunurum.					
17	Okulun eğitim teknolojisi ihtiyaçlarına yönelik araştırmalar yaparım.					
18	Eğitim-Öğretim etkinliklerini kolaylaştıracak uygun eğitim teknolojilerini belirlerim.					
19	Velilerle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırım.					
20	Okulun sosyal çevresiyle iletişim ve işbirliğinde internet teknolojilerinden faydalanırım.					
21	Teknolojiyi okulun gelişmesi ve yenileşmesini sağlamak için kullanırım.					
22	Okulun tüm üyeleriyle teknolojik gelişmelerin Öğrenme-Öğretme süreçlerine nasıl uyarlanacağına ilişkin fikirler üretirim.					
23	Eğitim teknolojilerine yönelik planların Öğrenme-Öğretme süreçlerine uygulanabilmesi için, okulun tüm üyelerini temsil edecek bir teknoloji kurulu oluştururum.					
24	Öğrencilerin gelişimleriyle ilgili veri toplamak için eğitim teknolojilerinden yararlanırım.					
25	Öğrenme-Öğretme ortamlarının eğitim teknolojilerinde meydana gelen gelişmelere göre düzenlenmesini desteklerim.					
26	Öğrencilerin ihtiyaçlarına yanıt verecek teknolojik ortamlar düzenlerim.					
27	Öğrencilerin bir konu üzerinde düşünebilme becerilerinin gelişimine katkı sağlayacak eğitim teknolojilerinin kullanımını desteklerim.					
28	Öğrenme-Öğretme ortamlarının zenginleşmesi için öğretmenlerin teknolojinin getirdiği imkânlardan faydalanmasını sağlarım.					
29	Eğitim teknolojilerinin kullanımında okuldaki öğretmenler ve yardımcı personele örnek olacak davranışlar sergilerim.					

7. KAYNAKÇA

Akbaba Altun, S. (2000). Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Kullanma Düzeyleri”, Eğitim Araştırmaları. S.1

Akbaba Altun, S. (2002) Okul Yöneticilerinin Teknolojiye Karşı Tutumlarının İncelenmesi, Çağdaş Eğitim, S.286, 8–14.

Akbaba Altun, S. (2006).“Complexity of integrating computer technologies into education in Turkey”. Journal of Educational Technology & Society.

Akkoyunlu, B. (1995). Bilgi Teknolojilerinin Kullanımı ve Öğretmenlerin Rolü, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, S. 11, Ankara.

Altinkurt, Y. (2007). Eğitim Örgütlerinde Stratejik Liderlik ve Okul Müdürlerinin Stratejik Liderlik Uygulamaları, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Yayınlanmış Doktora Tezi.

Altun, A. (2009) İlköğretim Okul Yöneticilerinin Bilişim Teknolojilerinin Eğitim Amaçlı Kullanımına Etkisi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Anderson, R.E, ve Dexter, S. “School Technology Leadership: An Empirical Investigation of Prevalence and Effect”, Educational Administration Quarterly

Bailey, G. ve Lumley, G. (1997) Staff development in technology: A sourcebook for teachers, technology leaders, and school administrators, National Educational Service, Bloomington.

Bailey, G. (2000) “Technology leadership: Ten essential buttons for understanding technology integration in the 21st century”. [Online] Available at: Erişim Tarihi: 20.11.2012 İnternet Adresi:

<http://www2.educ.ksu.edu/Faculty/BaileyG/html/currentbuttonart.html> 1996-2000
Technology Leadership Center.

Balcı, A. (2004). Sosyal bilimlerde araştırma, yöntem, teknik ve ilkeler.
Ankara: Pegem A

Beaver, J.F. (1991) Sharing the Vision, Power and Experience: Advocating
Technologically Competent Administrators. Paper Presented at the Annual Meeting
Northeastern Educational Research Associaton, Ellenville, NY Eric Document,

Binbaşıoğlu, C. (1983). Eğitim yöneticiliği. Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi.

Brooks, S. (1997) “Are you leading the way?” Technology and Learning

Büyüköztürk, Ş. (2003) Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma
deseni, SPSS uygulamaları ve yorum (Geliştirilmiş 3.Baskı). Ankara: Pegem
Yayınları.

Çelik, V. (2000) Eğitimsel Liderlik, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Çelikten, M. (2002) “Okul Müdürlerinin Bilgisayar Kullanma Becerileri”, Milli
Eğitim Dergisi, 2002, Sayı: 155 Erişim Tarihi: 1.10.2012 İnternet Adresi:
[http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/155-
156/celikten.htm](http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/155-156/celikten.htm),

Doğan, H. (1997) Eğitimde Program ve Öğretim Tasarımı, Önder Matbaacılık,
Ankara

Flanagan, L. ve Jacobsen, M. (2003) “Technology Leadership Fort he Twenty First
Century Principal”, Journal of Educational Administration.

Gürol, M. (1996) Bilgisayar Destekli Eğitime Formatör (Kordinatör) Öğretmen
Yetiştirme, Eğitim ve Bilim Dergisi, S. 20.

Hacıhafizoğlu, Ö., Karadeniz, Ş. ve Dalgıç, G. (2011) Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliğine İlişkin Algıları: Metefor Analizi Örneği, Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi, Uluslar arası eDergi, C.1, S.1.

Heaton, L. A. & Washington, L. A. (1999). Developing technology training for principals. Proceedings of American Educational Research Association (AERA), Montreal, Quebec, Canada.

Helvacı, M.A. (2008) Okul Yöneticilerinin Teknolojiye Karşı Tutumlarının İncelenmesi (Uşak İli Örneği), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, S. 1, C. 41.

International Society for Technology in Education (ISTE), National Education Technology Standards for Principal: Connecting Curriculum and Technology, Erişim Tarihi: 15.10.2011. İnternet Adresi: www.iste.org

Kaya, Y.K. (1991) Eğitim Yönetimi: Kuram ve Türkiye'deki Uygulama (4. Baskı Ankara :Bilim Yayınları)

Koca, M. (2006) Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kabul ve Kullanımı Birleştirilmiş Modelinin Değişkenlerine Göre Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanımının İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

MEB, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü, 27. 6. 2001 Tarihli ve 53 No'lu Genelge.

Micheal, S.O. (1998). Best practices in information technology (IT) management: Insight from K-12 schools' technology audits. International Journal of Educational Management, 12 (6), 277-288.

Özcan, B., (2006) "Yönetim Bilişim Sistemleriyle İşletmelerde Değer Yaratılması", Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, İşletme Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul,

Sincar, M. (2009) İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkim Bir İnceleme (Gaziantep İli Örneği), İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmış Doktora Tezi, Malatya.

Tanzer, S. (2004) “Mesleki ve Teknik Öğretim Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlikleri”, A.İ.B.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. Bolu.

Töremen, F. ve Kolay, Y. (2003) “İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Sahip Olması Gereken Yeterlilikler”, Milli Eğitim Dergisi, Güz. Erişim Tarihi: 1.10.2012. İnternet Adresi:http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/160/toremen-kolay.htm

Turan, S. (2002) “Teknolojinin Okul Yönetiminde Etkin Kullanımında Eğitim Yöneticisinin Rolü”, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, S. 30.

Usluel, Y. K. ve Demiraslan, Y. (2005) “Bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğrenme-öğretme sürecine entegrasyonunu incelemede kuramsal bir çerçeve: Etkinlik Kuramı” H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, 28, 134-142

Varol, N. “Bilişim Teknolojilerinin Eğitim Kurumlarında Kullanımları ve Eğitimcilerin Rolü”, Erişim Tarihi: 15.05.2011, internet adresi: <http://ab.org.tr/ab02/tammetin/41.doc>

Weber, M. (2006) A Study of Computer Technology Use and Technology Leadership of Texas Elementary Public School Principals, Texas University Press (Dissertation).

Yazıcı, A. Yeni Bilişim Teknolojileri ve Uygulamaları, Erişim Tarihi : 12.10.2012, internet adresi: <http://www.inet-tr.org.tr/inetconf11/bildiri/105.doc>